

Extra No. 96

सत्यमेव जयते

The Gujarat Government Gazette

EXTRAORDINARY

PUBLISHED BY AUTHORITY

Vol. LXII] SATURDAY, MARCH 20, 2021 / PHALGUNA 29, 1942

Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a Separate Compilation.

PART IX

Gujarati translation of Bills, Acts and Notifications other than
those published in other parts.

વૈધાનિક અને સંસદીય બાબતોનો વિભાગ

સચિવાલય, ગાંધીનગર, ૨૦મી માર્ચ, ૨૦૨૧

તારીખ: ૨૦મી માર્ચ, ૨૦૨૧ના ગુજરાત રાજપત્ર, (અસાધારણ)માં અંગ્રેજીમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા સન ૨૦૨૧ના ગુજરાત વિધેયક ક્રમાંક:

૧૧-નો ગુજરાતી અનુવાદ આથી સર્વે લોકોની જાણ સારૂ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

વી. એન. શેખ,
સરકારના નાયબ સચિવ.

GUJARAT BILL NO. 11 OF 2021.**THE GUJARAT AYURVED UNIVERSITY BILL, 2021.*****A BILL***

to repeal the existing the Gujarat Ayurved University Act, 1965 and to re-enact the same in the new dynamic format by doing away certain processes that consume more time and include therein a new system of governance of Ayurved University and colleges.

ગુજરાત વિધાનસભાના નિયમોના નિયમ-૧૨૭-અ ના પરંતુક અન્વયે આપવામાં આવેલી અધ્યક્ષની સંમતિથી નીચેનું વિધેયક પ્રસિદ્ધ કર્યું છે :-

સન ૨૦૨૧નું ગુજરાત વિધેયક ક્રમાંક. ૧૧.

ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી વિધેયક, ૨૦૨૧.

વિદ્યમાન ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અધિનિયમ, ૧૯૬૫ ને રદ કરવા અને વધુ સમય લેતી હોય તેવી કેટલીક પ્રક્રિયાઓ દૂર કરીને અને તેમાં આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અને કોલેજોના વહીવટમાં નવી પદ્ધતિનો સમાવેશ કરીને, નવા ગતિશીલ માળખામાં તેને પુનઃ અધિનિયમિત કરવા બાબત વિધેયક.

આથી, ભારતના ગણરાજ્યના બોત્તેરમા વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કરવામાં આવે છે:-

પ્રકરણ ૧**પ્રારંભિક**

૧. (૧) આ અધિનિયમ ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અધિનિયમ, ૨૦૨૧ કહેવાશે. ટૂંકી સંજ્ઞા અને આરંભ.
- (૨) તે સન ૨૦૨૦ના નવેમ્બર મહિનાની ૧૦મી તારીખે અમલમાં આવ્યો હોવાનું ગણાશે.
૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય તો,- વ્યાખ્યાઓ.
  - (૧) “એકેડેમિક કાઉન્સિલ” એટલે કલમ ૧૮ હેઠળ રચાયેલી યુનિવર્સિટીની એકેડેમિક કાઉન્સિલ;
  - (૨) “સંલગ્ન (જોડાણ ધરાવતી) કોલેજ અથવા સંસ્થા” એટલે યુનિવર્સિટીએ જેને સંલગ્નતા આપી હોય તેવી આયુર્વેદ અને તેને સંલગ્ન વિષયોમાં શિક્ષણ આપતી કોલેજ અથવા સંસ્થા;
  - (૩) “માન્ય કરેલી સંસ્થા” એટલે યુનિવર્સિટીએ માન્ય કરેલી હોસ્પિટલ, આરોગ્ય કેન્દ્ર અથવા બીજી કોઈ સંસ્થાઓ, જેમાં કોઈ વ્યક્તિ યુનિવર્સિટીની પદવી, ડિપ્લોમા અથવા પ્રમાણપત્ર અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાન અપાવે તેવા અભ્યાસક્રમ દ્વારા આવશ્યક, જો કોઈ હોય, તો તેવી તાલીમ લઈ શકે;
  - (૪) “અધિકારીમંડળો” એટલે આ અધિનિયમથી અથવા તે હેઠળ નિર્દિષ્ટ કરેલા યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળો;
  - (૫) “આયુર્વેદિક સંસ્થા” એટલે આયુર્વેદિક ચિકિત્સા પદ્ધતિમાં પ્રશિક્ષણ, અધ્યાપન અને તાલીમ આપતી શૈક્ષણિક સંસ્થા;
  - (૬) “આયુર્વેદિક ચિકિત્સા પદ્ધતિ” એટલે આયુર્વેદના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગત અને યુનિવર્સિટી વખતોવખત ઠરાવે તેવા અદ્યતન વિકાસો સહિતની હોય અથવા ન હોય તેવી નિસર્ગોપચાર પદ્ધતિ સહિતની અષ્ટાંગ આયુર્વેદિક ચિકિત્સા પદ્ધતિ;

- (૭) “સંચાલક મંડળ” એટલે કલમ ૧૫ હેઠળ રચાયેલું યુનિવર્સિટીનું સંચાલક મંડળ;
- (૮) “અધ્યક્ષ” એટલે સંચાલક મંડળના અધ્યક્ષ;
- (૯) “કુલાધિપતિ” અને “કુલપતિ” એટલે અનુક્રમે યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ અને કુલપતિ;
- (૧૦) “સહયોગ” એટલે યુનિવર્સિટીની બીજી યુનિવર્સિટીઓ, (સ્થાનિક, રાષ્ટ્રીય અથવા આંતરરાષ્ટ્રીય સહિતની) શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, સંશોધન સંસ્થાઓ અથવા સંગઠન સાથેની સહયોગી પ્રવૃત્તિઓ;
- (૧૧) “કોલેજ” એટલે પદવી અને/ અથવા ડિપ્લોમા અને / અથવા પ્રમાણપત્ર માટેના અભ્યાસક્રમોનું અધ્યાપન કરતી કોલેજ અથવા સંસ્થા;
- (૧૨) “સંચાલિત કોલેજ અથવા ભવન અથવા સંસ્થા” એટલે યુનિવર્સિટી દ્વારા નિભાવવામાં આવતી અને સંચાલિત કોલેજ, ભવન અથવા સંસ્થા;
- (૧૩) “અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલ” એટલે યુનિવર્સિટી દ્વારા નિભાવવામાં આવતી કોઈ અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન સંસ્થા અથવા વિભાગ;
- (૧૪) “નિયામક” એટલે અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન ભવનના નિયામક;
- (૧૫) “નાણા સમિતિ” એટલે કલમ ૨૩ હેઠળ નિમાયેલી યુનિવર્સિટીની નાણા સમિતિ;
- (૧૬) “સરકાર” એટલે ગુજરાત સરકાર;
- (૧૭) “નેશનલ સ્ટેચ્યુટરિ(રાષ્ટ્રીય વૈધાનિક) કાઉન્સિલ” એટલે આયુર્વેદ અને તેને સંલગ્ન વિષયોમાંના શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલ સંબંધિત કાઉન્સિલ;
- (૧૮) “અધિકારી” એટલે આ અધિનિયમથી અથવા તે હેઠળ નિર્દિષ્ટ કરેલા યુનિવર્સિટીના અધિકારી;
- (૧૯) “અનુસ્નાતક કેન્દ્ર” એટલે ઠરાવવામાં આવે તેવી રીતે અનુસ્નાતક શિક્ષણ આપતું યુનિવર્સિટીએ અનુસ્નાતક કેન્દ્ર તરીકે માન્ય કરેલું સંલગ્ન કોલેજોમાંનું કેન્દ્ર;
- (૨૦) “અનુસ્નાતક વિભાગ” એટલે ઉચ્ચ અધ્યયન (શિક્ષણ)નું સંશોધન અથવા અનુસ્નાતકનું પ્રશિક્ષણ અથવા સંશોધન માટેનું માર્ગદર્શન આપતા વિશેષિત અભ્યાસ માટેના યુનિવર્સિટી દ્વારા તે તરીકે માન્ય કરાયેલો વિભાગ;
- (૨૧) “ઠરાવેલું” એટલે વિનિયમથી ઠરાવેલું;
- (૨૨) “રજિસ્ટ્રાર” એટલે યુનિવર્સિટીના રજિસ્ટ્રાર;
- (૨૩) “વિનિયમો” એટલે યુનિવર્સિટીના વિનિયમો;
- (૨૪) “અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન ભવન” એટલે જેના હેઠળ વિનિયમો દ્વારા નક્કી કર્યા પ્રમાણેના અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કરવામાં આવતા હોય તેવું ભવન;
- (૨૫) “યુનિવર્સિટીનો વિદ્યાર્થી” એટલે પદવી, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્ર અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાન માટે અભ્યાસ કરવા યુનિવર્સિટીમાં નામનોંધણી કરાવેલી હોય તેવી વ્યક્તિ;
- (૨૬) “અધ્યાપક” એટલે મંજૂર કરેલા પૂર્ણકાલીન સહાયક પ્રાધ્યાપકો/ લેક્ચરર (વ્યાખ્યાતા), સહ-પ્રાધ્યાપકો/ રીડર્સ અથવા પ્રાધ્યાપકો અને યુનિવર્સિટીની સંલગ્ન કોલેજો, સંસ્થા અથવા મંજૂર કરેલી સંસ્થાઓમાં પૂર્ણકાલીન ધોરણે અધ્યાપન કરાવતી અથવા પ્રશિક્ષણ આપતી અથવા સંશોધન કરતી બીજી વ્યક્તિઓ;
- (૨૭) “યુનિવર્સિટી” એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ સ્થપાયેલી અને સંસ્થાપિત થયેલી ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી;
- (૨૮) “યુનિવર્સિટી કોલેજ” એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ યુનિવર્સિટી જેની સ્થાપના કરી શકે અથવા જેને નિભાવી શકે અથવા યુનિવર્સિટીને તબદીલ કરાયેલ અને તેના દ્વારા નિભાવવામાં આવતી કોલેજ;
- (૨૯) “યુનિવર્સિટીના અધ્યાપક” એટલે યુનિવર્સિટી દ્વારા નિમાયેલા અધ્યાપક;

પ્રકરણ ૨

યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટીની
સ્થાપના અને
સંસ્થાપન.

૩. (૧) “ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી” એ નામની એક યુનિવર્સિટી સ્થપાશે.
- (૨) યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ, કુલપતિ, સંચાલક મંડળ, એકેડેમિક કાઉન્સિલ, નાણા સમિતિ, અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલ, નિયામકો અને હવે પછી તેના એવા અધિકારીઓ અથવા સભ્યો બને તેવી બીજી તમામ વ્યક્તિઓથી, તેઓ પોતાનો એવો હોદ્દો અથવા સભ્યપદ ધારણ કરવાનું ચાલુ રાખે ત્યાં સુધી, “ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી” એ નામનું સંસ્થાપિત મંડળ આથી રચવામાં આવે છે.

(૩) યુનિવર્સિટી, એક જોડાણ કરતી અને અધ્યાપન યુનિવર્સિટી તરીકે કાર્ય કરશે અને તે, તેમાં પ્રવેશ મેળવેલા વિદ્યાર્થીઓને પદવીઓ એનાયત કરતા અથવા ડિપ્લોમા અથવા પ્રમાણપત્ર આપતા અભ્યાસક્રમો માટે કોઈ કોલેજ અથવા સંસ્થાનું જોડાણ કરશે.

(૪) યુનિવર્સિટી શાશ્વત ઉત્તરાધિકાર અને એક સામાન્ય સીલ ધરાવશે અને સદરહુ નામથી તે દાવો માંડી શકશે અને તેના ઉપર દાવો માંડી શકાશે.

(૫) યુનિવર્સિટી બન્ને જંગમ અને સ્થાવર મિલકત સંપાદિત કરવા અને ધરાવવા અને યુનિવર્સિટીના હેતુઓ માટે તેનામાં નિહિત થાય અથવા તે સંપાદિત કરે તેવી કોઈ જંગમ અથવા સ્થાવર મિલકત પટે આપવા, વેચવા અથવા અન્યથા તબદીલ કરવા અને તેની અસ્કયામતોની જામીનગીરીઓ ઉપર લોન ઊભી કરવા અને કરાર કરવા માટે સક્ષમ રહેશે અને આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે જરૂરી હોય તેવા બીજા કાર્યો કરશે:

પરંતુ રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી મેળવ્યા વિના આવી મિલકતનું એવું કોઈ વેચાણ કરવું જોઈશે નહિ, તેને પટે આપવી જોઈશે નહિ અથવા તબદીલી કરવી જોઈશે નહિ અથવા આવી કોઈ લોન ઊભી કરવાની સત્તા વાપરવી જોઈશે નહિ.

૪. યુનિવર્સિટીનું મુખ્ય મથક, રાજ્ય સરકાર, રાજપત્રમાં જાહેરનામાથી નિર્દિષ્ટ કરે તેવા સ્થળે રહેશે.

યુનિવર્સિટીનું મુખ્ય મથક.

૫. આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોના ક્ષેત્રમાં અને આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોના કાર્યક્ષેત્ર અને આયુર્વેદના આવા અન્ય સંબંધિત કાર્યક્ષેત્રના સંબંધમાં અધ્યાપન, સંશોધન, વિસ્તરણથી જ્ઞાન અને સમજણનો પ્રચારપ્રસાર કરવો, વિકસાવવા અને જાળવી રાખવા તે યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો રહેશે. યુનિવર્સિટીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ, ખાસ કરીને આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોમાં ગુણોત્કર્ષ કેન્દ્રો અને સંસ્થાઓ ઊભી કરવી તે રહેશે અને તેના અન્ય ઉદ્દેશો નીચે પ્રમાણે રહેશે:-

યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો.

- (૧) આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોના ક્ષેત્રમાં કળા શિક્ષણ, તાલીમ, સૂચના આપવા અને સંશોધન કરવા માટે યોગદાન આપતા રાજ્ય માટે, ગુણોત્કર્ષ સંસ્થાઓ અને કેન્દ્રો ઊભા કરવા;
- (૨) વિવિધ સ્તરે જ્ઞાન, કૌશલ્ય અને યોગ્યતા વિકસાવવા માટેની ક્ષમતાઓ ઊભા કરવા;
- (૩) આયુર્વેદને લગતા ક્ષેત્રોમાં શિક્ષણ, તાલીમ અને સંશોધન માટેના વૈશ્વિક ધોરણના આંતરમાળખાને અદ્યતન બનાવવા માટેની ક્ષમતાઓ ઊભી કરવી;
- (૪) આયુર્વેદમાં શિક્ષણના ઉચ્ચ ધોરણો સ્થાપવા માટે, શૈક્ષણિક સિદ્ધિના વિવિધ સ્તરે શિક્ષણ અને તાલીમની પદ્ધતિઓ વિકસાવવી;
- (૫) આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોના ક્ષેત્રોમાં જ્ઞાનના વ્યવસ્થાપન માટેના અગ્રેસર સંશોધન કેન્દ્ર તરીકે કાર્ય કરવું;
- (૬) આયુર્વેદના ક્ષેત્રમાં રાષ્ટ્રીય અને વૈશ્વિક ભાગીદારી માટે આંતર-સંબંધ પૂરો પાડવો;
- (૭) સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય અને વૈશ્વિક સ્તરની જરૂરિયાતોને સુસંગત યુનિવર્સિટીમાં શિક્ષણ, તાલીમ અને સંશોધન કરવા માટે, સંબંધિત ઉદ્યોગ સાથે ઘનિષ્ઠ જોડાણો સ્થાપવા;
- (૮) અભ્યાસમાં વિશેષજ્ઞતા હાથ ધરવા માટે સંલગ્ન (જોડાયેલી) કોલેજો અને સંસ્થાઓને સત્તા મળે તેવી જોગવાઈઓ કરવી;
- (૯) સંશોધન અથવા વિશેષિત અભ્યાસક્રમોની કોલેજો, વિભાગો, સંસ્થાઓ અને કેન્દ્રો સ્થાપવા, નિભાવવા અથવા કરારથી હસ્તગત કરવા અને તેનો વહીવટ કરવો.

લિંગ, ધર્મ, વર્ગ, પંથ અથવા મંતવ્યના ભેદ વિના યુનિવર્સિટી બધાને માટે ખુલ્લી રહેશે.

૬. (૧) કોઈપણ વ્યક્તિને લિંગ, જાતિ, પંથ, જ્ઞાતિ, વર્ગ, જન્મસ્થળ, ધાર્મિક માન્યતા અથવા રાજકીય કે અન્ય મંતવ્ય પૈકીના કોઈ એકમાત્ર કારણે જ યુનિવર્સિટીના કોઈ હોદ્દાથી અથવા તેના કોઈ અધિકારીમંડળો અથવા મંડળો, સમિતિઓના સભ્યપદથી અથવા કોઈ પદવી, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્ર અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનથી અથવા કોઈ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશથી વંચિત રાખવામાં આવશે નહિ.

(૨) કોઈ વ્યક્તિને, યુનિવર્સિટીમાં અધ્યાપક અથવા વિદ્યાર્થી તરીકે દાખલ થવાનો અથવા કોઈ હોદ્દો અથવા જગા ધરાવવાનો અથવા કોઈ પદવી, ડિપ્લોમા અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાન માટે લાયકાત મેળવવાનો અથવા યુનિવર્સિટીનો

કોઈ વિશેષાધિકાર ભોગવવાનો કે વાપરવાનો અથવા તેનો કોઈ લાભ મેળવવાનો તેમને હક મળી શકે તે માટે, યુનિવર્સિટી લિંગ, જાતિ, પંથ, જ્ઞાતિ, વર્ગ, જન્મસ્થળ, ધાર્મિક માન્યતા અથવા વ્યવસાય અથવા રાજકીય કે અન્ય મંતવ્ય અંગેની કોઈ કસોટી રાખે, તો તે તેના (યુનિવર્સિટી) માટે કાયદેસર ગણાશે નહિ.

(૩) યુનિવર્સિટીએ, સંલગ્ન (જોડાણ ધરાવતી) કોલેજો, યુનિવર્સિટીના વિભાગો અથવા સંચાલિત કોલેજો અથવા સંસ્થાઓમાં, અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત આદિજાતિ, અન્ય પછાત વર્ગો અથવા નિમણૂકો, વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશ, વગેરે માટેની અન્ય કોઈ અનામતના સંબંધમાં, વખતોવખત બહાર પાડેલી સરકારી નીતિ, હુકમો અને આદેશો અપનાવવા જોઈશે.

યુનિવર્સિટીની
સત્તા અને
તેના કાર્યો.

૭. (૧) આ અધિનિયમની જોગવાઈઓથી અથવા તે હેઠળ ઠરાવવામાં આવે તેવી શરતોને અધીન રહીને, યુનિવર્સિટી નીચેની સત્તા વાપરશે અને નીચેના કાર્યો કરશે:-

- (૧) યુનિવર્સિટીનો વહીવટ અને સંચાલન કરવું અને યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો આગળ ધપાવવા માટે જરૂરી હોય તેવી કોલેજો, સંસ્થાઓ, સંશોધન, શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણના કેન્દ્રો સ્થાપવા;
- (૨) આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોને સંબંધિત જ્ઞાન અથવા અધ્યયન (શિક્ષણ)ની શાખાઓમાં પ્રશિક્ષણ, તાલીમ અને સંશોધન માટે જોગવાઈ કરવી;
- (૩) આવા શિક્ષણ, તાલીમ, અને સંશોધનના આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણો સિદ્ધ કરવાના હેતુથી, આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોના ક્ષેત્રમાં નવી પદ્ધતિઓ અને ટેકનોલોજી (તકનિકીઓ)માં નવતર પ્રયોગો કરવા;
- (૪) અભ્યાસક્રમો અને પાઠ્યક્રમો ઠરાવવા અને શિક્ષણપ્રથા અને શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિઓમાં પરિવર્તનશીલતા માટે જોગવાઈ કરવી;
- (૫) પરીક્ષાઓ યોજવી અને પદવીઓ, ડિપ્લોમા એનાયત કરવાની અથવા યુનિવર્સિટી નક્કી કરે તેવી શરતોને અધીન રહીને, પ્રમાણપત્રો આપવાની અને વ્યક્તિઓને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો અથવા ઈલકાબો એનાયત કરવાની અને આવી કોઈ પદવીઓ, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્રો અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો અથવા ઈલકાબો ઠરાવવામાં આવે તે રીતે પાછા ખેંચવા અથવા રદ કરવા;
- (૬) ઠરાવવામાં આવે તેવી રીતે માનદ પદવી અથવા બીજા વિશિષ્ટમાનો એનાયત કરવા;
- (૭) પોતાના ઉદ્દેશો આગળ ધપાવવા માટે યુનિવર્સિટીના અભિપ્રાય મુજબ જરૂરી હોય તેવા, સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ માટેના વિશિષ્ટ કેન્દ્રો, વિશેષિત અભ્યાસ કેન્દ્રો સ્થાપવા;
- (૮) સંશોધન અને બીજી કામગીરીના આયોજન, પુનર્નિર્માણ અને પ્રકાશન માટેની જોગવાઈ કરવી તથા પ્રદર્શનો, વર્કશોપ, સેમિનાર, પરિષદો, વગેરે યોજવા;
- (૯) આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયો અને તેના વ્યવસ્થાપનમાંના તમામ પાસામાં સંશોધન પુરસ્કૃત કરવા અને સંશોધન હાથ ધરવા;
- (૧૦) આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોની સંસ્થા માટે વ્યવસ્થાપન વિકાસ કાર્યક્રમોની દરખાસ્ત કરવી;
- (૧૧) પોતાની જેવી અથવા સમાન પ્રકારના ઉદ્દેશોવાળી કોઈ શૈક્ષણિક સંસ્થાનો સહયોગ અથવા જોડાણ કરવું, સલાહ આપવી, સંચાલન કરવું, નિયંત્રણ રાખવું, તેનો વિકાસ કરવો અથવા નિભાવવો;
- (૧૨) યુનિવર્સિટીના હોય તેવા જ સંપૂર્ણતઃ અથવા અંશતઃ ઉદ્દેશો ધરાવતી વિશ્વના કોઈ ભાગમાંની શૈક્ષણિક, સંશોધન અથવા બીજી સંસ્થાઓ સાથે, અધ્યાપકો, વૈજ્ઞાનિકો, સંશોધકો, વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્વાનોના આદાનપ્રદાનથી તથા સામાન્ય રીતે તેના સમાન ઉદ્દેશોને સહાયભૂત થાય તેવી રીતે સંપર્કો વિકસાવવા અને નિભાવવા;
- (૧૩) યુનિવર્સિટીના ખર્ચનું નિયમન કરવું, યુનિવર્સિટીના નાણાનો વહીવટ કરવો તથા તેના હિસાબો જાળવવા;
- (૧૪) યુનિવર્સિટીના હેતુ માટે અને ઉદ્દેશોની સાથે સુસંગત રહીને, અનુદાન, દાન, ફાળો, આર્થિક સહાય અને બક્ષિસ મેળવવાની તથા કોઈ અનુદાન અથવા ફંડ મેળવવા માટે કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર, યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન અથવા કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય કક્ષાએ કોઈ રાષ્ટ્રીય વૈધાનિક કાઉન્સિલ (પરિષદ) અથવા મંડળો સાથે કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય સ્તરે કોઈ કરાર કરવા;

- (૧૫) યુનિવર્સિટીના હેતુઓ અને ઉદ્દેશો માટે રાષ્ટ્રીય અથવા આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ અથવા બીજા કોઈપણ સ્ત્રોતો તરફથી દાન, બક્ષિસ, સખાવત, વસિયત તરીકે અને જંગમ તથા સ્થાવર મિલકતની તબદીલીથી ફંડ મેળવવા;
- (૧૬) વિદ્યાર્થીઓના નિવાસ માટે તથા યુનિવર્સિટીના અધ્યાપકો, અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓ માટે આવાસ સ્થાપવા, નિભાવવા અને તેનું સંચાલન કરવું;
- (૧૭) યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓના નિવાસની દેખરેખ કરવી અને તેનું નિયંત્રણ કરવું તથા તેમની શિસ્તનું નિયમન કરવું અને તેમના આરોગ્ય અને સામાન્ય કલ્યાણ તથા સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓને ઉત્તેજન આપવા માટે ગોઠવણ કરવી;
- (૧૮) ઠરાવવામાં આવે તેટલી ફી અને તેવા બીજા ખર્ચ નક્કી કરવા, માગવા અને લેવા અથવા વસૂલ કરવા;
- (૧૯) અધ્યેતાવૃત્તિ, શિષ્યવૃત્તિ, ઈનામો, ચંદ્રકો અને બીજા પારિતોષિકો શરૂ કરવા અને એનાયત કરવા;
- (૨૦) યુનિવર્સિટીના હેતુ માટે જરૂરી અથવા અનુકૂળ હોય તેવી કોઈ જમીન અથવા ઈમારત અથવા બાંધકામ, યુનિવર્સિટી યોગ્ય ગણે તેવી બોલીઓ અને શરતોએ ખરીદવા અથવા પટે લેવા અથવા બક્ષિસ તરીકે સ્વીકારવા અથવા અન્યથા એવી કોઈ ઈમારત અથવા બાંધકામ બાંધવા, તેમાં ફેરફાર કરવા અને નિભાવ કરવા;
- (૨૧) યુનિવર્સિટી પોતે યોગ્ય ગણે તેવી અને પોતાના હિત, પ્રવૃત્તિઓ અને ઉદ્દેશોને સુસંગત હોય તેવી બોલીઓએ, રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી લઈને, પોતાની તમામ સ્થાવર કે જંગમ મિલકતો કે તેના ભાગનું વેચાણ કરવું, વિનિમય કરવો, તે પટે આપવી અથવા અન્યથા તેનો નિકાલ કરવો;
- (૨૨) વચનચિઠ્ઠીઓ, વિનિમયપત્રો, ચેક અથવા બીજા વટાઉખત કાઢવા અને સ્વીકારવા, બનાવવા અને શેરો કરવા, વટાવવા અને તેને પરકામ્ય કરવા;
- (૨૩) જામીનખત, ગીરોખત, વચનચિઠ્ઠી પર અથવા યુનિવર્સિટીની તમામ અથવા કોઈપણ મિલકત અને અસ્કયામત પર નાખેલી અથવા તેના પર આધારિત અન્ય જવાબદારીઓ અને જામીનગીરીઓ અથવા કોઈ જામીનગીરીઓ વગર અને પોતે યોગ્ય ગણે તેવી બોલીઓ અને શરતોએ રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી લઈને, કોઈ નાણા ઊભા કરવાને, ઉછીના લીધેલા કોઈ નાણાની ભરપાઈ કરવાને તથા ભરવાને આનુષંગિક તમામ ખર્ચ યુનિવર્સિટીના ફંડમાંથી ચૂકવવા;
- (૨૪) યુનિવર્સિટીના હિતમાં પોતે યોગ્ય ગણે તે રીતે તેવી જામીનગીરીઓમાં અથવા જામીનગીરી પર યુનિવર્સિટીના ફંડનું રોકાણ કરવું અને કોઈ રોકાણની વખતોવખત ફેરબદલી કરવી;
- (૨૫) તબદીલી, ગીરો, પટા, પરવાના, સમજૂતીને લગતા દસ્તાવેજો અને યુનિવર્સિટીની માલિકીની અથવા યુનિવર્સિટીના હેતુ માટે યુનિવર્સિટીની સરકારી જામીનગીરીઓ સહિત અથવા સંપાદન કરવાની હોય તેવી સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકત સંબંધી, બીજા દસ્તાવેજ રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી લઈને કરવા;
- (૨૬) યુનિવર્સિટીએ આપેલા અભ્યાસક્રમો માટે વિદ્યાર્થીઓને ઠરાવેલી રીતે પ્રવેશ આપવો;
- (૨૭) રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી લઈને શૈક્ષણિક, ટેકનિકલ, વહીવટી, કારકુની અને બીજી જગાઓ ઊભી કરવી અને તેની પર નિમણૂક કરવી;
- (૨૮) યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓમાં શિસ્તનું નિયમન કરવું અને તેનું પાલન કરાવવું તથા ઠરાવવામાં આવે તેવા શિસ્તવિષયક પગલા માટેની જોગવાઈ કરવી;
- (૨૯) પ્રોફેસરશીપ, એસોસિએટ પ્રોફેસરશીપ/ રીડરશીપ, આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસરશીપ/ લેકચરરશીપ, અવૈતનિક પ્રોફેસરશીપ, માનદ્ પ્રોફેસરશીપ, સંલગ્ન પ્રોફેસરશીપ અને બીજી કોઈ અધ્યાપકીય, શૈક્ષણિક અથવા સંશોધનને લગતી જગાઓ શરૂ કરવી અને આવી જગા પર નિમણૂક કરવાની વ્યક્તિઓ માટેની લાયકાતો ઠરાવવી;

- (૩૦) ઉચ્ચ શિક્ષણ, સંશોધન, અથવા વિશેષિત અભ્યાસના હેતુ માટે સંલગ્ન કોલેજ અથવા સંસ્થા સિવાયની સંસ્થાઓને માન્ય સંસ્થાઓ તરીકે માન્યતા આપવી;
- (૩૧) પદવી, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્ર અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાન એનાયત કરતાં પહેલા, અભ્યાસક્રમ માટે જરૂરી પ્રત્યક્ષ તાલીમ માટે હોસ્પિટલ, આરોગ્ય કેન્દ્ર અથવા આવી અન્ય સંસ્થાને મંજૂરી આપવી;
- (૩૨) સંલગ્ન કોલેજો, સંસ્થાઓ, મંજૂર કરેલ અથવા માન્યતા પ્રાપ્ત સંસ્થાઓ સંસ્થાઓના વ્યવસ્થાપન માટે આચાર સંહિતા ઠરાવવી;
- (૩૩) યુનિવર્સિટીના બીજા કોઈ અધિકારી અથવા અધિકારીમંડળોને તમામ અથવા પોતાની કોઈ (વિનિયમો કરવાની સત્તા સિવાયની) સત્તા સોંપવી;
- (૩૪) પ્રવેશ તાલીમ કાર્યક્રમો, સંસ્કરણ કાર્યક્રમો, ઓપ-અભ્યાસક્રમો, વગેરેનું આયોજન કરવા માટે વ્યવસ્થાનો વિકાસ કરીને, યુનિવર્સિટીના શૈક્ષણિક અને બિન-શૈક્ષણિક કર્મચારીવર્ગના કોશલ્ય અને જ્ઞાનને અદ્યતન બનાવવું.
- (૩૫) યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો બદલ્યા વિના, આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયો અને સંશોધન, પરામર્શ આધારિત પ્રોજેક્ટમાં અને ફી વસૂલ કરીને સ્ત્રોતો ઊભા કરવા બહારની એજન્સી માટેના તાલીમ કાર્યક્રમો માટે વિકાસ કાર્યક્રમો હાથ ધરવા.
- (૩૬) યુનિવર્સિટીના તમામ અથવા તે પૈકીના કોઈપણ ઉદ્દેશો સિદ્ધ કરવા માટે અથવા ઉદ્દેશોના વ્યાપ માટે જરૂરી, સહાયક અથવા તેને આનુષંગિક ગણાય તેવા બીજા કાર્યો અને કૃત્યો કરવા.
- (૨) રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી વિના, યુનિવર્સિટીએ,
- (ક) અધ્યાપકો, અધિકારીઓ અથવા બીજા કર્મચારીઓની કોઈ નવી જગાઓ ઊભી કરવી જોઈશે નહિ;
- (ખ) તેના અધ્યાપકો, અધિકારીઓ અથવા બીજા કર્મચારીઓના પગાર-ધોરણો, ભથ્થાં, નિવૃત્તિ પછીના લાભો અને બીજા કોઈ લાભમાં સુધારો કરવો જોઈશે નહિ;
- (ગ) સરકાર, યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન અથવા બીજા કોઈ વૈધાનિક આયોગ અથવા મંડળો પાસેથી જે હેતુ માટે ફંડ મેળવ્યું હોય તે સિવાયના અન્ય કોઈ હેતુ માટે મેળવેલા હોય તેવા કોઈ અંકિત કરેલા ફંડને, બીજા કોઈ હેતુ માટે ઉપયોગ કરવો જોઈશે નહિ;
- (ઘ) સંલગ્ન કોલેજો અથવા સંસ્થાઓ સંબંધી કોઈ નિર્ણય લેવો જોઈશે નહિ જે સરકાર માટે પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ હોય તેવી વધેલી નાણાકીય જવાબદારીમાં પરિણમે:
- પરંતુ સરકાર અથવા સ્વનિર્ભર ધોરણે શરૂ કરવામાં આવેલા શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો અથવા પ્રોજેક્ટમાંથી કોઈપણ હિસ્સેદારી અથવા ફાળો મેળવ્યો ન હોય ત્યારે યુનિવર્સિટી, વિવિધ સ્ત્રોતો પાસેથી મેળવેલા ફંડમાંથી ખર્ચ કરવા સક્ષમ રહેશે.
- યુનિવર્સિટીની હકૂમત. ૮. (૧) યુનિવર્સિટીની હકૂમત સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યને લાગુ પડશે.
- (૨) સરકાર, કોઈ સમયે, રાજપત્રમાં, જાહેરનામાથી, આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોની કોઈ સરકારી કોલેજને, સદરહુ જાહેરનામામાં પોતે નિર્દિષ્ટ કરે તેવી બોલીઓ અને શરતોએ યુનિવર્સિટીને તબદીલ કરી શકશે અને તેવી તબદીલીની તારીખથી સદરહુ કોલેજ અથવા સંસ્થા, યુનિવર્સિટીની કોલેજ અથવા સંસ્થા થશે.
- (૩) યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટીના તમામ અથવા તે પૈકીના કોઈ ઉદ્દેશોની પ્રાપ્તિ માટે, પોતે જરૂરી, કારણભૂત અથવા આનુષંગિક ગણે તેમ કોલેજો અથવા સંસ્થાઓ ઉપર એવી બોલીઓ અને શરતો લાદી શકશે.
- કુલાધિપતિ. ૯. (૧) ગુજરાત રાજ્યના રાજ્યપાલ, યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ રહેશે.
- (૨) કુલાધિપતિ, પોતાના હોદ્દાની રૂએ, યુનિવર્સિટીના વડા બનશે અને યુનિવર્સિટીના કોઈ પદવીદાન સમારંભનું અધ્યક્ષસ્થાન લેશે.
- (૩) કુલાધિપતિને, આ અધિનિયમ અથવા વિનિયમોથી તેમને આપવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા રહેશે.

૧૦. (૧) કુલાધિપતિને, પોતે આદેશ કરે તેવી વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓ દ્વારા યુનિવર્સિટી, તેના મકાનો, યુનિવર્સિટી દ્વારા નિભાવાતી અથવા કોઈ સંલગ્ન કોલેજ, સંસ્થા અથવા કેન્દ્રના મકાનો, ગ્રંથાલયો અને સાધનસામગ્રી, અને યુનિવર્સિટી દ્વારા ચલાવાતા અધ્યાપન અથવા બીજા કાર્યની પણ, અને યુનિવર્સિટી, તેને સંલગ્ન કોલેજ અથવા સંસ્થા દ્વારા લેવાતી પરીક્ષાઓના સંચાલનની તપાસણી કરાવવાનો અને યુનિવર્સિટીના વહીવટ, શૈક્ષણિક બાબતો અને નાણાકીય બાબતો સાથે સંબંધ ધરાવતી કોઈ બાબતના સંબંધમાં એવી જ રીતે તપાસ કરાવવાનો હક રહેશે.
- (૨) કુલાધિપતિએ, દરેક પ્રસંગે, તપાસણી કે તપાસ કરાવવાના પોતાના ઈરાદાની નોટિસ યુનિવર્સિટીને આપવી જોઈશે અને યુનિવર્સિટી, તે તપાસના સમયે રજૂઆત કરવાને હકદાર રહેશે.
- (૩) કુલાધિપતિ, યુનિવર્સિટીને આવી તપાસણી કે તપાસના પરિણામ અંગે પોતાના મંતવ્યો જણાવશે અને તે વિશે યુનિવર્સિટીને તે બાબતમાં લેવાનાં પગલાં વિશે સલાહ આપશે.
- (૪) યુનિવર્સિટી, કુલાધિપતિને ખાતરી થાય તેવી રીતે વાજબી સમયની અંદર પગલાં ન લે તો કુલાધિપતિ, પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા આદેશ આપી શકશે અને યુનિવર્સિટીએ એવા આદેશનું પાલન કરવું જોઈશે.
- (૫) રાજ્ય સરકાર, પોતાને જ્યારે પણ યોગ્ય જણાય ત્યારે પેટા-કલમો (૧) થી (૩)માં ઠરાવેલી રીતે કરવાની તપાસણી અથવા તપાસ કરાવડાવી શકાશે અને તેને આવી તપાસણી અને તપાસના હેતુઓ માટે, સદરહુ પેટા-કલમો (૧) થી (૩) હેઠળની કુલાધિપતિની તમામ સત્તા રહેશે.
૧૧. (૧) યુનિવર્સિટીના કુલપતિની નિમણૂક, પેટા-કલમ (૨) હેઠળના હેતુ માટે નિમાયેલી સમિતિએ પેટા-કલમ (૩) હેઠળ ભલામણ કરેલી ત્રણ વ્યક્તિઓમાંથી, રાજ્ય સરકાર સાથે વિચારવિનિમય કરીને કુલાધિપતિ દ્વારા કરવામાં આવશે. કુલપતિ.
- (૨) (ક) પેટા-કલમ (૧)ના હેતુ માટે, કુલાધિપતિ, નીચેના સભ્યોની બનેલી સમિતિ નીમશે:-
- (૧) કુલાધિપતિ અને રાજ્ય સરકાર બન્ને દ્વારા નીમવાની એક-એક એવી બે વ્યક્તિઓ, જે યુનિવર્સિટી અથવા કોઈ સંલગ્ન કોલેજ અથવા સંસ્થા અથવા માન્ય થયેલી સંસ્થાઓ સાથે જોડાયેલા ન હોય તેવા આયુર્વેદ અને તેને સંલગ્ન વિષયોના ક્ષેત્રમાંની પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિઓ અને શિક્ષણવિદ હોવી જોઈશે.
- (૨) ભારતીય તબીબી પદ્ધતિ માટેનું રાષ્ટ્રીય આયોગ (NCISM) દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાનો એક સભ્ય: અને
- (૩) યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાનો એક સભ્ય.
- (ખ) કુલાધિપતિ, સમિતિના સભ્યો પૈકી કોઈ એક સભ્યને સમિતિના અધ્યક્ષ તરીકે નીમશે.
- (૩) પેટા-કલમ (૨) હેઠળ એવી રીતે નિમાયેલી સમિતિ, રાજ્ય સરકારે આદેશ કર્યા મુજબ તેવા સમયની અંદર અને તેવી રીતે, કુલપતિ તરીકે નીમાવા માટે પોતાને યોગ્ય જણાતી હોય તેવી ત્રણ વ્યક્તિઓની પસંદગી કરશે અને પોતે યોગ્ય ગણે તેવી બીજી વિગતો સાથે એવી રીતે પસંદ કરેલી વ્યક્તિઓના નામની રાજ્ય સરકારને ભલામણ કરશે.
- (૪) કુલપતિ તરીકે નીમવાની વ્યક્તિ;
- (૧) પ્રતિષ્ઠિત શિક્ષણવિદ, આયુર્વેદના ક્ષેત્રમાં વૈજ્ઞાનિક અને શિક્ષણના વિકાસ અને સંશોધનના વિકાસ માટેનો દ્રષ્ટિકોણ ધરાવતા વહીવટદાર હોવા જોઈશે;
- (૨) નામનિયુક્ત અથવા પુનઃનામનિયુક્તિની તારીખે ૬૫ વર્ષની ઉંમર ન થયેલી હોવી જોઈશે.
- (૫) કુલપતિ, ત્રણ વર્ષની મુદત માટે હોદ્દો ધરાવશે અને તે ફક્ત ત્રણ વર્ષની વધુ મુદત માટે તે હોદ્દા પર પુનઃનામનિયુક્તિ માટે પાત્ર બનશે જે આખરી મુદત રહેશે.
- (૬) કુલપતિના મળતરો અને બીજી બોલીઓ અને શરતો, રાજ્ય સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તેવી રહેશે.

- (૭) કુલપતિના હોદ્દાની જગા હંગામી રીતે ખાલી પડે અને પેટા-કલમ (૧)ની જોગવાઈઓ અનુસાર અનુકૂળતાએ અને તાકીદે ભરી શકાતી ન હોય ત્યારે, રાજ્ય સરકારે નામનિયુક્ત કરેલ નિયામકો પૈકી કોઈ એક અથવા નિયામકની ગેરહાજરીમાં, આચાર્ય પૈકી કોઈ એક, કુલપતિના હોદ્દાની ચાલુ ફરજો બજાવશે.
- (૮) કુલપતિ, કુલાધિપતિને પોતાની સહીથી લેખિતમાં સંબોધીને પોતાના હોદ્દા પરથી રાજીનામું આપી શકશે અને તેમનું રાજીનામું કુલાધિપતિ સ્વીકારે તે તારીખથી અમલમાં આવશે.
- કુલપતિની સત્તા. ૧૨. (૧) કુલપતિ, યુનિવર્સિટીના મુખ્ય કારોબારી અને શૈક્ષણિક અધિકારી રહેશે અને કુલાધિપતિની ગેરહાજરીમાં, યુનિવર્સિટીના કોઈ પદવીદાન સમારંભમાં અધ્યક્ષસ્થાન લેશે અને સંચાલક મંડળ, એકેડેમિક કાઉન્સિલ અને નાણા સમિતિની બેઠકોનું અધ્યક્ષસ્થાન લેશે.
- (૨) આ અધિનિયમ અને વિનિયમોની જોગવાઈઓનું વિશ્વસનીય રીતે પાલન થાય તે કુલપતિએ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈશે અને આ હેતુ માટે તેમને જરૂરી તમામ સત્તા રહેશે.
- (૩) કુલપતિ,-
- (૧) યુનિવર્સિટીની બાબતો પર સામાન્ય દેખરેખ અને નિયંત્રણ રાખશે;
- (૨) યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળોના નિર્ણયોનું અમલીકરણ સુનિશ્ચિત કરશે;
- (૩) યુનિવર્સિટીમાં પ્રશિક્ષણ આપવા અને શિસ્તની જાણવણી માટે જવાબદાર રહેશે; અને
- (૪) આ અધિનિયમ અથવા વિનિયમોથી અથવા તે હેઠળ તેમને મુકરર કરવામાં આવે તેવી અથવા સંચાલક મંડળ અથવા કુલાધિપતિ દ્વારા તેમને સોંપવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા વાપરશે અને તેવી બીજી ફરજો બજાવશે.
- (૪) કોઈ તાકીદના પ્રસંગે, કુલપતિનો એવો અભિપ્રાય હોય કે તાત્કાલિક પગલું લેવું જરૂરી છે, તો તેઓ પોતે યોગ્ય ગણે તેવું પગલું લેશે અને ત્યારબાદ વહેલામાં વહેલી તકે, આવી બાબતની સામાન્ય કમમાં જેમણે તજવીજ કરી હોત તેવા અધિકારીમંડળ અથવા મંડળને, પોતે લીધેલા પગલાં વિષેની માહિતી પૂરી પાડશે:
- પરંતુ આવા અધિકારીમંડળ અથવા મંડળનો એવો અભિપ્રાય હોય કે કુલપતિ દ્વારા એવું પગલું લેવું જોઈતું ન હતું તો, તે તે બાબત કુલાધિપતિને પુછાણ અર્થે મોકલી શકશે, જે કુલપતિ દ્વારા લેવાયેલ પગલાને મંજૂર અથવા રદ કરી શકશે અથવા પોતે યોગ્ય ગણે તેવી રીતે તેમાં સુધારો કરી શકશે અને તેમ થતા તે અમલમાં આવતા બંધ થશે અથવા તેવી સુધારેલી રીતે અમલમાં આવશે, તેમ છતાં, આવો ફેરફાર અથવા રદ કરવાની બાબત, કુલપતિના આદેશોથી અથવા તે હેઠળ અગાઉ કરેલ કોઈ કાર્યની કોઈ માન્યતાને બાધ આવ્યા સિવાયની રહેશે.
- (૫) પેટા-કલમ (૪) હેઠળ કુલપતિ સત્તા વાપરે તેમાં કોઈ વ્યક્તિની નિમણૂકનો સમાવેશ થાય ત્યારે, આ અધિનિયમ અને વિનિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર આવી નિમણૂકને મંજૂર કરવા માટે સત્તા આપેલ સક્ષમ સત્તાધિકારી, કુલપતિના આદેશની તારીખથી છ મહિના કરતા વધુ નહિ તેટલી (મુદત)માં આવી નિમણૂક મંજૂર કરશે, અન્યથા કુલપતિના આદેશની તારીખથી છ મહિનાની મુદત પૂરી થયે, આવી નિમણૂક અમલમાં આવતી બંધ થશે.

પ્રકરણ ૩

યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળો અને અધિકારીઓ

યુનિવર્સિટીના
અધિકારીમંડળો.

૧૩.

યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળો નીચે પ્રમાણે રહેશે:-

- (૧) સંચાલક મંડળ,
- (૨) એકેડેમિક કાઉન્સિલ,
- (૩) અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલ,

- (૪) નાણા સમિતિ,
- (૫) અભ્યાસ બોર્ડ,
- (૬) રમત-ગમત અને વિદ્યાર્થી કલ્યાણ બોર્ડ, અને
- (૭) યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળો તરીકે વિનિયમોથી જાહેર કરવામાં આવે તેવા યુનિવર્સિટીના એવા બીજા બોર્ડ અને મંડળો.
- ૧૪.** યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ નીચે પ્રમાણે રહેશે:-
- (૧) કુલાધિપતિ,
- (૨) કુલપતિ,
- (૩) રજિસ્ટ્રાર,
- (૪) નિયામક, અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન ભવન, અને
- (૫) વિનિયમોથી યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ તરીકે જાહેર કરવામાં આવે તેવા યુનિવર્સિટીની સેવામાં હોય તેવા બીજા અધિકારીઓ.
- ૧૫.** (૧) સંચાલક મંડળ, યુનિવર્સિટીનું સર્વોચ્ચ સત્તામંડળ રહેશે.
- (૨) સંચાલક મંડળમાં નીચેના સભ્યોનો સમાવેશ થશે:
- (૧) કુલપતિ કે જે હોદ્દાની રૂએ, સંચાલક મંડળના અધ્યક્ષ રહેશે,
- (૨) નિયામક, અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન ભવન;
- (૩) સરકારના સચિવ, આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ વિભાગ;
- (૪) સરકારના સચિવ, નાણા વિભાગ;
- (૫) સરકારના સચિવ, ઉચ્ચતર અને ટેકનિકલ શિક્ષણ;
- (૬) કમિશનર, આરોગ્ય, તબીબી શિક્ષણ અને તબીબી સેવા, ગુજરાત રાજ્ય;
- (૭) નિયામક, આયુર્વેદમાં અધ્યાપન અને સંશોધન સંસ્થા (ITRA) ગુજરાત રાજ્ય;
- (૮) નિયામક, આયુષ્ય, ગુજરાત રાજ્ય;
- (૯) સરકાર દ્વારા વારાફરતી નામનિયુક્ત કરવાના યુનિવર્સિટી વિભાગોના બે વડા સુધી;
- (૧૦) સરકાર દ્વારા વારાફરતી નામનિયુક્ત કરવાના સંલગ્ન કોલેજોના ત્રણ આચાર્ય;
- (૧૧) સરકાર દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાના આયુર્વેદના ક્ષેત્રમાંના બે પ્રતિષ્ઠિત શિક્ષણવિદ્;
- (૧૨) સરકાર દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાના, નાણા, કાયદા, વહીવટ, માનવવિદ્યા અને વ્યવસ્થાપન જેવી વિદ્યાશાખાનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા ત્રણ નિષ્ણાત સુધી;
- (૧૩) સરકારે નામનિયુક્ત કરેલા આયુર્વેદ દ્રુગ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ (ઔષધ ઉદ્યોગ) પ્રમાણિત સારી ઉત્પાદન પદ્ધતિઓ (જીએમપી)માંથી એક નિષ્ણાત;
- (૧૪) સરકાર દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાના આયુર્વેદના ક્ષેત્રમાં અને સંલગ્ન વિષયોમાં સંશોધન અને વિકાસ સંસ્થાઓમાંથી એક નિષ્ણાત;
- (૧૫) રજિસ્ટ્રાર કે જે સંચાલક મંડળના સેક્રેટરી રહેશે.
- (૩) નામનિયુક્ત સભ્યો, તેમની નામનિયુક્તિની તારીખથી ત્રણ વર્ષની મુદત માટે ચાલુ રહેશે.
- ૧૬.** (૧) કુલપતિ, અધ્યક્ષ ગણાશે અને સંચાલક મંડળની બેઠકોમાં અધ્યક્ષસ્થાન લેશે.
- (૨) અધ્યક્ષ, આ અધિનિયમ અથવા વિનિયમોથી અથવા તે હેઠળ પોતાને સોંપવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા વાપરશે અને તેવા બીજા કાર્યો બજાવશે.

યુનિવર્સિટીના
અધિકારીઓ.સંચાલક
મંડળ.

અધ્યક્ષની સત્તા.

સંચાલક
મંડળની સત્તા
અને કાર્યો.

૧૭.

(૧) આ અધિનિયમની જોગવાઈઓને અધીન રહીને, સંચાલક મંડળ, યુનિવર્સિટીના કામકાજની સામાન્ય દેખરેખ, તેના માર્ગદર્શન અને નિયંત્રણ માટે જવાબદાર રહેશે તથા યુનિવર્સિટીની તમામ સત્તા વાપરશે અને તેને યુનિવર્સિટી દ્વારા રચવામાં આવેલી એકેડેમિક કાઉન્સિલ અને નાણા સમિતિ તથા બીજી સમિતિઓ અથવા સત્તામંડળોના કાર્યોનું પુનર્વલોકન કરવાની સત્તા રહેશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧)ની જોગવાઈઓને બાધ આવ્યા સિવાય, સંચાલક મંડળને નીચેની સત્તા રહેશે અને નીચેના કાર્યો કરવાના રહેશે:-

- (૧) યુનિવર્સિટીના વહીવટ અને કામગીરીને લગતી નીતિ અંગેના પ્રશ્ન ઉપર નિર્ણયો લેવા;
- (૨) યુનિવર્સિટી ખાતે અભ્યાસક્રમો શરૂ કરવા;
- (૩) વિનિયમો કરવા;
- (૪) દરેક નાણાકીય વર્ષ માટેના વાર્ષિક અહેવાલ અને વાર્ષિક અંદાજપત્ર (બજેટ), સરવૈયા પત્રક (બેલેન્સ શીટ) સાથેના યુનિવર્સિટીના વાર્ષિક હિસાબોની વિચારણા કરીને, તે મંજૂર કરવા;
- (૫) યુનિવર્સિટીના નાણા અને ફંડનું રોકાણ કરવાની તથા નાણા સમિતિની ભલામણ પર નિર્ણય લેવા;
- (૬) વખતોવખત, તેમને યોગ્ય જણાય તે રીતે, અભ્યાસ, કરારો, પુસ્તકો, સામયિકો, અહેવાલો અને અન્ય સાહિત્ય માટે વખતોવખત નાણા-વ્યવસ્થા કરીને, તેને પ્રકાશિત કરાવવા અને વેચવા અથવા વેચવા માટે વ્યવસ્થા કરવી,
- (૭) યુનિવર્સિટીના અધ્યાપકો, અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓની જગાઓ ઊભી કરવી અથવા નાબૂદ કરવી;
- (૮) આ અધિનિયમ હેઠળની પોતાની સત્તા વાપરવા અને ફરજો બજાવવા માટે તેને જરૂરી લાગે તેવી સમિતિઓ નીમવી;
- (૯) યુનિવર્સિટીના ભવન, વિભાગ અથવા અભ્યાસક્રમોની સંસ્થાઓના નિયામકો નીમવા;
- (૧૦) યુનિવર્સિટીના નિયામકો, રજિસ્ટ્રાર અથવા બીજા કોઈ અધિકારીઓ, કર્મચારીઓ અથવા કોઈ અધિકારીમંડળને અથવા તેણે નીમેલી સમિતિને પોતાની કોઈ સત્તા સોંપવી;
- (૧૧) ઠરાવ્યા પ્રમાણેના તાલીમ પ્રવેશ કાર્યક્રમ (ઇન્ડક્શન ટ્રેનિંગ પ્રોગ્રામ), સંસ્કરણ (ઓરિએન્ટેશન), ઓપ-અભ્યાસક્રમો, વગેરે ગોઠવવા માટેની પદ્ધતિ વિકસિત કરીને, યુનિવર્સિટી કોલેજોના અધ્યાપકીય અને બિન-અધ્યાપકીય કર્મચારીગણ (સ્ટાફ)ના કૌશલ્ય અને જ્ઞાનનું ધોરણ ઊંચું લાવવું; અને
- (૧૨) આ અધિનિયમ અથવા વિનિયમોથી અથવા તે હેઠળ પોતાને મળેલી અથવા પોતાની પર લાદવામાં આવેલી તેવી બીજી સત્તા વાપરવી અને તેવા બીજા કાર્યો કરવા તથા યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો સિદ્ધ કરવા માટે તેવી બીજી સત્તા વાપરવી.

સંચાલક મંડળના
સભ્યોના હોદ્દાની
મુદત અને ખાલી
જગાઓ.

૧૮.

- (૧) આ કલમમાં અન્યથા જોગવાઈ કરેલી હોય તે સિવાય, સંચાલક મંડળના નામનિયુક્ત સભ્યના હોદ્દાની મુદત, તેની નામનિયુક્તિની તારીખથી ત્રણ વર્ષની રહેશે.
- (૨) હોદ્દાની રૂએ સભ્ય, સંચાલક મંડળના સભ્યને આધારે હોદ્દો ધારણ કરવાનું ચાલુ રાખે ત્યાં સુધી, સભ્ય તરીકે ચાલુ રહેશે.
- (૩) સંચાલક મંડળમાં આગામી પુનર્ચયના પહેલાં અથવા ઠરાવેલી મુદતની સમાપ્તિ પહેલાં થતી કોઈ ખાલી જગ્યા, કલમ ૧૫ માં ઠરાવેલી રીતે જ ભરવી જોઈશે અને જે સભ્યની જગ્યા પર તે નામનિયુક્ત થયા હોય તેની બાકીની મુદત માટે તેઓ સભ્યપદ સંભાળશે.
- (૪) સભ્ય આગામી મુદત માટે ફરીથી નામનિયુક્ત થવાને પાત્ર રહેશે.

- (૫) સભ્ય, અધ્યક્ષને પોતાની સહીથી લેખિતમાં, સંબોધીને પોતાના હોદ્દા પરથી રાજીનામું આપી શકશે અને તેનું રાજીનામું, અધ્યક્ષ જે તારીખે સ્વીકારે તે તારીખથી અમલમાં આવશે.

૧૯. (૧) એકેડેમિક કાઉન્સિલ નીચેના સભ્યોની બનશે:-

એકેડેમિક
કાઉન્સિલ.

- (૧) કુલપતિ, જે હોદ્દાની રૂએ એકેડેમિક કાઉન્સિલના અધ્યક્ષ રહેશે;
- (૨) સંચાલક મંડળે નામનિયુક્ત કરવાના, બે શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ;
- (૩) સંચાલક મંડળે નામનિયુક્ત કરવાના, શિક્ષણ અને સંશોધનના ક્ષેત્રમાં, આયુર્વેદનું ખાસ જ્ઞાન અને અનુભવ ધરાવતા બે નિષ્ણાતો;
- (૪) સંચાલક મંડળે નામનિયુક્ત કરવાના, ચિકિત્સા વિષયમાંથી, અભ્યાસ બોર્ડના ત્રણ અધ્યક્ષ;
- (૫) સંચાલક મંડળે નામનિયુક્ત કરવાના, બિન-ચિકિત્સા વિષયમાંથી, અભ્યાસ બોર્ડના ત્રણ અધ્યક્ષ;
- (૬) અનુસ્નાતક શિક્ષણ અને સંશોધન ભવનના ડિરેક્ટર (નિયામક);
- (૭) કુલપતિ દ્વારા વારાફરતી નામનિયુક્ત કરવામાં આવે તેવા, અનુસ્નાતક વિભાગના વધુમાં વધુ ત્રણ શૈક્ષણિક વડા સુધી;
- (૮) કુલપતિ દ્વારા વારાફરતી નામનિયુક્ત કરવામાં આવે તેવા, સંલગ્ન કોલેજોના વધુમાં વધુ બે આચાર્ય સુધી;
- (૯) કુલપતિ દ્વારા વારાફરતી નામનિયુક્ત કરવામાં આવે તેવા, યુનિવર્સિટીની કોઈ વિદ્યાશાખામાંથી શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાંનો દસ વર્ષનો અનુભવ ધરાવતા હોય તેવા એક પ્રાધ્યાપક અથવા સહ-પ્રાધ્યાપક અથવા રીડર અથવા મદદનીશ પ્રાધ્યાપક/ વ્યાખ્યાતા.

પરંતુ તેમ છતાં, જ્યાં ત્રણ કે તેથી વધુ પ્રાધ્યાપકો અથવા સહ-પ્રાધ્યાપકો/ રીડર ઉપલબ્ધ હોય ત્યાં, આવી નામનિયુક્તિ માત્ર તે વર્ગમાંથી જ કરવી જોઈશે.

- (૨) રજિસ્ટ્રાર, કાઉન્સિલના સેક્રેટરી રહેશે.
- (૩) નામનિયુક્ત થયેલા સભ્યોના હોદ્દાની મુદત ત્રણ વર્ષની રહેશે.

૨૦. એકેડેમિક કાઉન્સિલ-એ નીચેની સત્તા અને નીચેના કાર્યો કરવાના રહેશે:-

એકેડેમિક
કાઉન્સિલની
સત્તા અને
કાર્યો.

- (૧) યુનિવર્સિટીની શૈક્ષણિક નીતિઓ બજાવવા અને તેના ઉપર નિયંત્રણ રાખવા માટે અને યુનિવર્સિટીના પ્રશિક્ષણ, શિક્ષણ, મૂલ્યાંકન અને સંશોધનના ધોરણો જાળવવા અને તેમાં સુધારા કરવા માટે જવાબદાર થવાની;
- (૨) તેની પોતાની મેળે અથવા અભ્યાસ બોર્ડ-એ અથવા અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલ-એ મોકલેલી સામાન્ય શૈક્ષણિક હિતની બાબતો પર વિચારણા કરવાની અને તેના ઉપર યોગ્ય પગલાં લેવાની;
- (૩) વિદ્યાર્થીઓમાં શિસ્ત સહિત યુનિવર્સિટીની શૈક્ષણિક કામગીરીને લગતા આ અધિનિયમ સાથે સુસંગત હોય તેવા વિનિયમો અંગે સંચાલક મંડળને ભલામણ કરવાની;
- (૪) એકેડેમિક કાઉન્સિલની મંજૂરી સિવાય, કોઈપણ શૈક્ષણિક કાર્યક્રમ, અભ્યાસક્રમ, પાઠ્યક્રમ અથવા પ્રશિક્ષણની પદ્ધતિ અમલમાં મૂકવી જોઈશે નહિ; અને
- (૫) વિનિયમોથી તેને આપવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા વાપરવાની અથવા તેના પર નાખવામાં આવે તેવા બીજા કાર્યો બજાવવાની.

૨૧. (૧) અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલ નીચેના સભ્યોની બનશે:-

અનુસ્નાતક
અભ્યાસ
અને
સંશોધન
કાઉન્સિલ.

- (૧) કુલપતિ;
- (૨) વારાફરતી યુનિવર્સિટીના અનુસ્નાતક વિભાગના ત્રણ વિભાગીય વડા;

- (૩) સ્થાયી સભ્યો કે જેઓ આયુર્વેદમાં અનુસ્નાતક લાયકાત મેળવવા અભ્યાસ હાથ ધરી રહ્યા હોય, તેમાંથી સંચાલક મંડળે નામનિયુક્ત કરેલા એક સભ્ય;
- (૪) અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન ભવનના ડિરેક્ટર (નિયામક);
- (૫) કુલપતિ દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાના, અનુસ્નાતક શિક્ષણના ત્રણ વરિષ્ઠ પ્રાધ્યાપકો;
- (૬) ત્રણ પ્રાધ્યાપકો અથવા સહ-પ્રાધ્યાપકો/ રીડર અથવા સહાયક પ્રાધ્યાપકો/ વ્યાખ્યાતા કે જેઓને પી.એચ.ડીના સંશોધનમાં માર્ગદર્શન માટે માન્ય કરવામાં આવેલા હોય;
- (૭) યુનિવર્સિટીની બહાર કોઈ લેમિનેટિંગ સંસ્થામાં સંશોધન કરતા હોય અથવા કોઈ સંશોધનનું વડપણ કરતા હોય તેવા બે બહારના શિક્ષણશાસ્ત્રી.

(૨) અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલના સભ્યોની મુદત ત્રણ વર્ષની રહેશે.

અનુસ્નાતક
અભ્યાસ
અને સંશોધન
કાઉન્સિલની
સત્તા અને
કાર્યો.

૨૨. આ અધિનિયમ અને વિનિયમોની જોગવાઈઓને અધીન રહીને, અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલ, નીચેની સત્તા વાપરશે અને નીચેના કાર્યો કરશે:-

- (૧) અનુસ્નાતક શિક્ષણ અને સંશોધનની શૈક્ષણિક નીતિ બજાવશે અને તેના પર નિયંત્રણ રાખશે અને આયુર્વેદના જુદા જુદા ક્ષેત્રોમાં અનુસ્નાતક શિક્ષણ અને સંશોધનના ધોરણો અને ગુણવત્તાના નિભાવ માટે જવાબદાર રહેશે.
- (૨) યુનિવર્સિટી વિસ્તારમાં અનુસ્નાતક પ્રશિક્ષણ, શિક્ષણ અને તાલીમની ગોઠવણ કરવી અને સંકલન કરવું;
- (૩) યુનિવર્સિટીમાં ભણાવવામાં આવતા જુદા જુદા વિષયોમાં અનુસ્નાતક પ્રશિક્ષણ, તાલીમ અને સંશોધન અથવા જેમાં હાથ ધરવામાં આવેલા સંશોધનમાં તાલીમ આપવામાં આવી હોય તે સંબંધિત તમામ બાબતોની તજવીજ કરવી;
- (૪) આમાંથી કોઈપણ એક દ્વારા તેને પુષ્ટાણ કરેલી તમામ બાબતો પર સંચાલક મંડળને જાણ કરવી;
- (૫) સંશોધનમાં અનુસ્નાતક પ્રશિક્ષણ અથવા માર્ગદર્શન માટે, યુનિવર્સિટીના અધ્યાપકો તરીકે ઓળખવામાં આવનાર વિદ્યાશાખામાં અધ્યાપકોના નામની સંચાલક મંડળને ભલામણ કરવી;
- (૬) અનુસ્નાતક વિદ્યાર્થીઓએ જે હેઠળ કામ કરવું જોઈએ તે શરતો ઠરાવવી;
- (૭) વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા શોધનિબંધની તપાસણી કરવા માટે, સંચાલક મંડળને રેફરી તરીકે યોગ્ય વ્યક્તિઓના નામની ભલામણ કરવી;
- (૮) વિનિયમો દ્વારા જોગવાઈ કરવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા વાપરવી અને તેવી ફરજો બજાવવી; અને
- (૯) સામાન્ય રીતે, તેના કાર્યક્ષેત્રની અંદર આવતી હોય તેવી તમામ શૈક્ષણિક બાબતો પર સલાહ આપવી.

નાણા સમિતિ.

૨૩. (૧) નાણા સમિતિ નીચેના સભ્યોની બનશે:-

- (૧) કુલપતિ, જેઓ સમિતિના હોદ્દાની રૂએ અધ્યક્ષ રહેશે;
  - (૨) સંચાલક મંડળ દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાનો સંચાલક મંડળનો એક સભ્ય;
  - (૩) કુલપતિ દ્વારા વારાફરતી નામનિયુક્ત કરવાના એક નિયામક; અને
  - (૪) સંચાલક મંડળ દ્વારા નામનિયુક્ત કરવાના, નાણા ક્ષેત્રમાંના એક તજજ્ઞ.
- (૨) રજિસ્ટ્રાર, સમિતિના સેક્રેટરી રહેશે.
- (૩) નામનિયુક્ત કરેલા સભ્યના હોદ્દાની મુદત ત્રણ વર્ષ માટેની રહેશે.

૨૪. આ અધિનિયમની બીજી જોગવાઈઓને અધીન રહીને, નાણા સમિતિ, નીચેની સત્તા વાપરશે અને નીચેના કાર્યો બજાવશે :-

નાણા સમિતિની સત્તા અને કાર્યો.

- (૧) યુનિવર્સિટીના વાર્ષિક હિસાબો અને વાર્ષિક બજેટના અંદાજો ચકાસવા અને સંચાલક મંડળને તે અંગે સલાહ આપવી,
- (૨) યુનિવર્સિટીની નાણાકીય સ્થિતિની વખતોવખત સમીક્ષા કરવી,
- (૩) ફંડ ઊભા કરવા, આવકો અને ખર્ચને લગતી તમામ દરખાસ્તો પર સંચાલક મંડળને ભલામણ કરવી,
- (૪) વધારાના ભંડોળના મૂડીરોકાણ માટેની માર્ગદર્શિકા પૂરી પાડવી,
- (૫) યુનિવર્સિટીની તમામ નાણાકીય નીતિવિષયક બાબતો પર સંચાલક મંડળને ભલામણ કરવી,
- (૬) જેના માટે બજેટમાં કોઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી ન હોય તેવા ખર્ચ અથવા બજેટમાં જોગવાઈ કરવામાં આવેલી રકમથી વધારે ખર્ચ કરવાની જરૂર હોય તેવા ખર્ચને લગતી તમામ દરખાસ્તો પર સંચાલક મંડળને ભલામણ કરવી;
- (૭) પગાર-ધોરણોના સુધારા, પગાર-ધોરણોને ઊંચું લાવવું અને સંચાલક મંડળ સમક્ષ મૂકતા પહેલાં બજેટમાં સમાવિષ્ટ કરવામાં આવી ન હોય તેવી બાબતોને લગતી તમામ દરખાસ્તો ચકાસવી; અને
- (૮) વિનિયમોથી સોંપવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા વાપરવી અથવા નાખવામાં આવે તેવા બીજા કાર્યો બજાવવા.

૨૫. (૧) વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવા દરેક વિષય અથવા વિષયોના જૂથ માટે અભ્યાસ-બોર્ડ રહેશે.

અભ્યાસ-બોર્ડ.

(૨) અભ્યાસ-બોર્ડની રચના, સત્તા અને ફરજો, વિનિયમો દ્વારા ઠરાવવામાં આવે તેવી રહેશે.

૨૬. (૧) યુનિવર્સિટીએ, વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવા રમત-ગમત અને વિદ્યાર્થી કલ્યાણ બોર્ડ અને આવા બીજા બોર્ડ સ્થાપવા જોઈશે.

રમત-ગમત અને વિદ્યાર્થી કલ્યાણ માટેનું બોર્ડ અને અન્ય બોર્ડ.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ સ્થાપવામાં આવેલા બોર્ડની રચના, સત્તા અને ફરજો વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવી રહેશે.

૨૭. યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળો તરીકે વિનિયમોથી જાહેર કરવામાં આવે તેવી બીજી સંસ્થાઓની રચના, સત્તા અને ફરજો ઠરાવવામાં આવે તેવી રહેશે.

યુનિવર્સિટીની બીજી સંસ્થાઓ.

૨૮. યુનિવર્સિટીના તમામ અધિકારીમંડળોને સમિતિઓ નીમવાની સત્તા રહેશે. આવી સમિતિઓમાં સમિતિની નિમણૂક કરતા અધિકારીમંડળના સભ્યો ન હોય તેવી વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થઈ શકશે.

સમિતિઓ.

૨૯. (૧) યુનિવર્સિટીએ, ઠરાવવામાં આવે તેવી રીતે અને તેવી બોલીઓએ તથા શરતોએ રજિસ્ટ્રારની નિમણૂક કરવી જોઈશે.

રજિસ્ટ્રાર.

(૨) રજિસ્ટ્રાર-

(૧) યુનિવર્સિટીના રેકર્ડ, સામાન્ય સીલ, ફંડ અને યુનિવર્સિટીની એવી બીજી મિલકતોની કસ્ટડી માટે જવાબદાર રહેશે;

(૨) (યુનિવર્સિટીના) કામકાજના સંચાલન માટે જરૂરી હોય તેવી તમામ માહિતી અને દસ્તાવેજો, યુનિવર્સિટીના સંચાલક મંડળ અને બીજા અધિકારીમંડળો સમક્ષ મૂકશે;

- (૩) પોતાના કાર્યનો યોગ્ય રીતે નિકાલ કરવા માટે કુલપતિને જવાબદાર રહેશે;
- (૪) યુનિવર્સિટીના વહીવટ અને તેની સેવા માટે જવાબદાર ગણાશે અને પરીક્ષાઓ યોજશે તથા તેના માટે જરૂરી બીજી તમામ વ્યવસ્થાઓ કરશે અને તેની સાથે સંકળાયેલી તમામ પ્રક્રિયાઓના અમલ માટે જવાબદાર રહેશે;
- (૫) યુનિવર્સિટી વતી તમામ દસ્તાવેજો પ્રમાણિત કરશે અને તેનો અમલ કરશે અને યુનિવર્સિટીએ કરેલા અથવા તેની સામે કરાયેલા તમામ દાવાની રજૂઆતમાં અને બીજી કાનૂની કાર્યવાહીઓમાં ખરાઈ કરીને સહી કરશે અને આવા દાવા તથા કાર્યવાહીઓમાંની તમામ પ્રક્રિયાઓ, રજિસ્ટ્રારની ઉપર અને તેમના નામે કરવી જોઈશે; અને
- (૬) આ અધિનિયમ, વિનિયમોથી અથવા તે હેઠળ તેમને સોંપવામાં આવે તેવી અથવા સંચાલક મંડળ દ્વારા અથવા કુલપતિ દ્વારા તેમને સોંપવામાં આવે તેવી બીજી સત્તા વાપરશે અને તેવી બીજી ફરજો બજાવશે.

પ્રકરણ ૪

જોડાણ, માન્યતા અને મંજૂરી

૩૦. (૧) યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણ માટે અરજી કરતી કોલેજ અથવા સંસ્થાએ, કોલેજ અથવા સંસ્થા શરૂ કરવાની સૂચિત તારીખના એક વર્ષ પહેલાં, રજિસ્ટ્રારને અરજી કરવી જોઈશે:
- પરંતુ કુલપતિની ભલામણ થયેથી, સંચાલક મંડળને ખાતરી થાય કે તેમ કરવા માટેના ખાસ કારણો છે, તો તે, તેવા કારણોની નોંધ કર્યા પછી, ઉપર્યુક્ત મુદ્દતની અંદર રજિસ્ટ્રારને જોડાણ માટે રજૂ ન કરેલી અરજી સ્વીકારી શકશે.
- (૨) જોડાણ માટે અરજી કરતી કોઈ કોલેજ અથવા સંસ્થાએ, જોડાણ માટેની અરજી કરતાં પહેલાં, ઠરાવવામાં આવે તેવા નમૂનામાં, તેટલી ફી અને વિગતો સાથે, તેવી રીતે અરજી કરવી જોઈશે અને તેવા ધોરણો અને માપદંડ પરિપૂર્ણ કરવા જોઈશે.
  - (૩) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કરવામાં આવેલી અરજી મળ્યેથી, સંચાલક મંડળે, એકેડેમિક કાઉન્સિલ સાથે વિચારવિનિમય કરીને અને કોલેજ અથવા સંસ્થાને તેમનો કેસ જણાવવાની તક આપ્યા પછી, કોલેજ અથવા સંસ્થાએ પૂરું પાડવાનું ધાર્યું હોય તેવા શિક્ષણના પ્રકાર, નજીકમાં બીજી કોલેજ અથવા સંસ્થા દ્વારા આપવામાં આવતા તે જ પ્રકારના શિક્ષણની વિદ્યમાન જોગવાઈ અને જે વિસ્તારમાં કોલેજ અથવા સંસ્થા સ્થાપવાની હોય તે વિસ્તારની અનુકૂળતાના સંબંધમાં, કોલેજ તે વિસ્તારમાં જરૂરિયાત પૂરી પાડશે કે કેમ તે નક્કી કરવું જોઈશે અને આ અધિનિયમ અને વિનિયમોની જોગવાઈઓનું પાલન કરવું જોઈશે, અરજી સંપૂર્ણ અથવા અંશતઃ મંજૂર અથવા નામંજૂર કરવી જોઈશે કે કેમ તે અંગેના પોતાના અભિપ્રાયની નોંધ કરવી જોઈશે અને કોલેજ અથવા સંસ્થાને નિર્ણયની જાણ કરવી જોઈશે.
  - (૪) જોડાણ માટેની અરજી અથવા તેનો કોઈ ભાગ, મંજૂર કરવામાં આવે, ત્યારે સંચાલક મંડળે, જે પ્રશિક્ષણના અભ્યાસક્રમોના સંબંધમાં કોલેજ અથવા સંસ્થાએ જોડાણ કર્યું હોય તેવા પ્રશિક્ષણના અભ્યાસક્રમો નિર્દિષ્ટ કરવા જોઈશે અને અરજી અથવા તેનો કોઈ ભાગ, નામંજૂર કરવામાં આવે, ત્યારે આવા ઈનકારના કારણોની નોંધ કરવી જોઈશે અને કોલેજ અથવા સંસ્થાને તેની જાણ કરવી જોઈશે.
  - (૫) પેટા-કલમ (૪)માં ઉલ્લેખ્યા પ્રમાણે સંચાલક મંડળના નિર્ણયથી નારાજ થયેલી કોઈપણ કોલેજ અથવા સંસ્થા, આવા નિર્ણયની જાણ કર્યાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રાજ્ય સરકારને અપીલ કરી શકશે અને આવી અપીલ પરનો રાજ્ય સરકારનો નિર્ણય આખરી ગણાશે.
  - (૬) આ કલમમાં ગમે તે મંજૂર હોય તેમ છતાં, આવું જોડાણ, સંબંધિત રાષ્ટ્રીય વૈધાનિક કાઉન્સિલની પૂર્વ-મંજૂરીને અધીન રહેશે અને આવી કાઉન્સિલ દ્વારા ઠરાવવામાં આવે તેવા ધોરણોના ચોક્કસાઈપૂર્વક પાલનને અધીન રહેશે.

૩૧. સંલગ્ન કોલેજ અથવા સંસ્થાએ, જે પ્રશિક્ષણના અભ્યાસક્રમોના સંબંધમાં જોડાણ કર્યું હોય તે પ્રશિક્ષણના અભ્યાસક્રમો ઉમેરવાનું ઇચ્છે, ત્યારે કલમ ૩૦ હેઠળ ઠરાવવામાં આવેલી કાર્યરીતિ, શક્ય હોય ત્યાં સુધી, અનુસરવી જોઈશે.

જોડાણનું
વિસ્તરણ

૩૨. (૧) દરેક સંલગ્ન કોલેજ અને સંસ્થાએ, આવી કોલેજ અથવા સંસ્થાની કાર્યક્ષમતા અંગે નિર્ણય કરવા માટે, એકેડેમિક કાઉન્સિલ સાથે વિચારવિનિમય કર્યા પછી, સંચાલક મંડળ ફરમાવે તેવા અહેવાલો, પત્રકો અને બીજી માહિતી પૂરી પાડવી જોઈશે.

કોલેજોની
તપાસ
અને
અહેવાલ.

(૨) સંચાલક મંડળે, કુલપતિ દ્વારા રચના કરવામાં આવેલી તપાસ સમિતિ પાસે વખતોવખત આવી દરેક કોલેજ અથવા સંસ્થાની તપાસણી કરાવવી જોઈશે.

(૩) આ અર્થે સંચાલક મંડળની સૂચના મળ્યેથી સંલગ્ન કોલેજ અથવા સંસ્થાની તપાસ કરવાની અને સંચાલક મંડળને અહેવાલ આપવાની તપાસ સમિતિની ફરજ રહેશે.

(૪) સંચાલક મંડળ, એવી રીતે તપાસ થયેલી કોલેજ અથવા સંસ્થાને, નિર્દિષ્ટ કરેલી મુદતની અંદર, કલમ ૩૦માં ઉલ્લેખેલી કોઈ બાબતના સંબંધમાં, પોતાને જરૂરી જણાય તેવું પગલું લેવા ફરમાવી શકશે.

૩૩. (૧) કલમ ૩૦ની જોગવાઈઓ પૈકીની કોઈ જોગવાઈનું અથવા વિનિયમોનું અથવા સંબંધિત રાષ્ટ્રીય વૈધાનિક કાઉન્સિલ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી જોડાણની કોઈપણ શરતો અને ધોરણોનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય અથવા શિક્ષણના હિતોને બાધ આવે તેવી રીતે કોલેજ અથવા સંસ્થા ચલાવવામાં આવતી હોય, તો કોલેજને જોડાણથી મળેલા હકો, સમગ્રતઃ અથવા અંશતઃ પાછા ખેંચી શકાશે અથવા તેમાં ફેરફાર કરી શકાશે. આવી દરખાસ્ત સંચાલક મંડળમાં જ રજૂ કરી શકાશે. આવી દરખાસ્ત કરવાનો ઈરાદો ધરાવતો સંચાલક મંડળનો સભ્ય, તેની નોટિસ આપશે અને જે કારણોસર તે દરખાસ્ત કરવામાં આવી હોય, તેની લેખિતમાં જાણ કરશે.

જોડાણ
પાછું
ખેંચી લેવા
બાબત.

(૨) આવી દરખાસ્ત વિચારણામાં લેતાં પહેલાં, સંચાલક મંડળ, પેટા-કલમ (૧)માં ઉલ્લેખેલી નોટિસ અને લેખિત નિવેદનની એક નકલ પ્રિન્સિપાલ (આચાર્ય) અથવા યથાપ્રસંગ, સંબંધિત કોલેજ/સંસ્થાના વડાને મોકલી આપશે અને તેની સાથે એવી સૂચના મોકલશે કે તેવી સૂચનામાં નિર્દિષ્ટ કરેલી મુદતની અંદર કોલેજ/સંસ્થા વતી રજૂ કરવામાં આવેલી કોઈપણ લેખિત રજૂઆત ઉપર વિચારણા કરશે:

પરંતુ સંચાલક મંડળ, આવી રીતે નિર્દિષ્ટ કરેલી મુદત, જરૂરી જણાય, તો લંબાવી શકશે.

(૩) રજૂઆત મળ્યેથી અથવા પેટા-કલમ (૨)માં ઉલ્લેખેલી મુદત પૂરી થયેથી, સંચાલક મંડળ દરખાસ્તની નોટિસ, નિવેદન અને રજૂઆત પર વિચારણા કર્યા પછી અને સંચાલક મંડળ દ્વારા આ અર્થે અધિકૃત કરવામાં આવેલા સક્ષમ વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓ દ્વારા તેવી તપાસ કર્યા પછી અને તેને જરૂરી જણાય તેવી વધુ તપાસ કર્યા પછી, તેમાં જણાવેલા કારણો પર ઠરાવથી, જોડાણથી મળેલા હકો, સંપૂર્ણતઃ અથવા અંશતઃ પાછા ખેંચી લેશે અથવા તેમાં ફેરફાર કરશે અને સંબંધિત કોલેજ અથવા સંસ્થાને તેની જાણ કરશે:

પરંતુ સંલગ્ન કોલેજ/સંસ્થા દ્વારા મળેલા હક પાછા ખેંચી લેવા અથવા તેમાં ફેરફાર કરવા સંબંધી એકેડેમિક કાઉન્સિલના મંતવ્યો, સંચાલક મંડળને સ્વીકાર્ય ન હોય, ત્યારે બોર્ડ-એ, આવો ઠરાવ પસાર કરતાં પહેલાં, પોતાની ટિપ્પણી સાથે, તે બાબત એકેડેમિક કાઉન્સિલ સમક્ષ ફરીથી પુછાણ અર્થે મોકલવી જોઈશે અને એકેડેમિક કાઉન્સિલ-એ તે બાબતમાં પોતાના મંતવ્યો સંચાલક મંડળને ફરી જણાવવા જોઈશે.

૩૪. કલમ ૩૩ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ મંજૂર થયેલા જોડાણ દ્વારા મળેલા હક સંપૂર્ણતઃ અથવા અંશતઃ પાછા ખેંચતા અથવા તેમાં ફેરફાર કરતાં, ઠરાવથી નારાજ થયેલી કોઈ કોલેજ અથવા સંસ્થા, ઠરાવની જાણ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રાજ્ય સરકારને અપીલ કરી શકશે અને આવી અપીલ અંગે રાજ્ય સરકારનો નિર્ણય આખરી રહેશે.

જોડાણ પાછું
ખેંચવા સામે
અપીલ.

૩૫. સંચાલક મંડળ, એકેડેમિક કાઉન્સિલ અને અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન કાઉન્સિલની ભલામણો ઉપરથી, તપાસ સમિતિના રિપોર્ટ અનુસાર અથવા અન્યથા જોડાણની શરતોનું પાલન કરવામાં સતત કસૂર કરતી હોવાનું જણાયું હોય તેવી સંલગ્ન કોલેજ અથવા સંસ્થાની ગ્રાન્ટ (અનુદાન) અટકાવવાની અથવા ઘટાડવાની રાજ્ય સરકારને ભલામણ કરી કરશે

સંલગ્ન
કોલેજની
ગ્રાન્ટ
(અનુદાન)
અટકાવવા
અથવા
ઘટાડવા
બાબત.

પ્રકરણ ૫

અનુસ્નાતક શિક્ષણ અને સંશોધન

- અનુસ્નાતક શિક્ષણ અને સંશોધન. ૩૬. (૧) યુનિવર્સિટી અથવા વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવી જોડાણ પામેલી કોલેજો અથવા સંસ્થાઓ દ્વારા અને તેવા વિષયોમાં તમામ અનુસ્નાતક પ્રશિક્ષણ, અધ્યાપન(શિક્ષણ), સંશોધન અને તાલીમ આપવામાં આવશે.
- (૨) તમામ અનુસ્નાતક વિભાગો, સામાન્ય રીતે, યુનિવર્સિટીના મુખ્ય મથક ખાતે હોવા જોઈશે. તેમ છતાં, યુનિવર્સિટી આવા વિભાગોમાંથી કોઈ વિભાગ, તેના મુખ્ય મથક બહારના કોઈ સ્થળ અથવા સ્થળોએ સ્થાપી શકશે.
- (૩) યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટીના મુખ્ય મથક સિવાયના સ્થળોએ વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવી બોલીઓ અને શરતોએ યુનિવર્સિટી કેન્દ્રો નિભાવી શકશે.
- યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓની નામ નોંધણી માટેની લાયકાતો. ૩૭. વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવી લાયકાતો ધરાવતો હોય તે સિવાય, કોઈપણ વિદ્યાર્થીની યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થી તરીકે નામ નોંધણી કરવામાં આવશે નહિ.
- પદવીઓ, ડિપ્લોમા અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો. ૩૮. સંચાલક મંડળ, વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવી પદવીઓ, ડિપ્લોમા અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો શરૂ કરી શકશે અને એનાયત કરી શકશે.
- માનદ પદવી. ૩૯. સંચાલક મંડળના ઓછામાં ઓછા બે તૃતીયાંશ સભ્યો ભલામણ કરે કે કોઈ વ્યક્તિ તેના અગ્રગણ્ય સ્થાન અને સિદ્ધિઓના કારણે, તેમના અભિપ્રાય પ્રમાણે, કોઈ માનદ પદવી અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાન મેળવવાને યોગ્ય અને લાયક વ્યક્તિ છે અને તેમની ભલામણને સંચાલક મંડળની બેઠકમાં હાજર રહેલા સંચાલક મંડળના સભ્યોની ઓછામાં ઓછી બે તૃતીયાંશ અને સંચાલક મંડળના ઓછામાં ઓછા અડધા સભ્યોની બનેલી બહુમતીએ ટેકો આપ્યો હોય અને તે ભલામણને કુલપતિ મંજૂર કરે, તો સંચાલક મંડળ, એવી વ્યક્તિને કોઈ પરીક્ષા આપવા ફરમાવ્યા સિવાય, તેને એવી રીતે ભલામણ કરેલી માનદ પદવી અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાન આપી શકશે.
- યુનિવર્સિટીના સભ્યપદથી દૂર કરવા અને પદવી અથવા ડિપ્લોમા પાછા ખેંચી લેવા બાબત. ૪૦. (૧) સંચાલક મંડળના અભિપ્રાય પ્રમાણે નૈતિક અધઃપતનવાળો ગંભીર ગુના હોય તેવા કોઈ ગુના માટે, કોઈ વ્યક્તિને કાયદાની કોર્ટ દોષિત ઠરાવ્યો હોય અથવા તે નાલેશીજનક વર્તણૂક માટેનો ગુનેગાર હોય, તો કુલપતિ, સંચાલક મંડળની ભલામણ પરથી અને તેની બેઠકમાં હાજર રહેલા સભ્યોની ઓછામાં ઓછી બે તૃતીયાંશ અને દરેક મંડળના સભ્યોના ઓછામાં ઓછા અડધા સભ્યોની બનેલી બહુમતીએ ટેકો આપ્યો હોય, તો કોઈ વ્યક્તિનું નામ સ્નાતકોના રજિસ્ટરમાંથી દૂર કરી શકશે અથવા કોઈ વ્યક્તિ પાસેથી ડિપ્લોમા અથવા પદવી પાછા ખેંચી લઈ શકશે.
- (૨) સંબંધિત વ્યક્તિને, વિનિયમોથી ઠરાવેલી રીતે તેના બચાવમાં સુનાવણીની તક આપવામાં આવી હોય તે સિવાય, આ કલમ હેઠળ કોઈપણ પગલું લેવું જોઈશે નહિ.

પ્રકરણ ૬

પૂરક જોગવાઈઓ

- યુનિવર્સિટીનું ફંડ. ૪૧. (૧) યુનિવર્સિટી, નીચેની બાબતોથી બનેલું 'યુનિવર્સિટી ફંડ' તરીકે ઓળખાતું એક ફંડ સ્થાપશે:-
- (૧) રાજ્ય સરકારે અને કેન્દ્ર સરકારે આપેલા કોઈ ફાળા અથવા ગ્રાન્ટ (અનુદાન) અથવા લોન;
  - (૨) ફી અને ચાર્જની આવક સહિતના તમામ સ્ત્રોતોમાંથી યુનિવર્સિટીની આવક;
  - (૩) વસિયત, દાન, ભેટ, દેણગી, અને બીજા અનુદાન, કોઈ હોય, તો,
  - (૪) યુનિવર્સિટીના પુરસ્કૃત હોદ્દા, અધ્યેતાવૃત્તિ (ફેલોશિપ) અને આંતરમાળખાકીય સવલતો સ્થાપવા માટે, સહયોગી સંગઠન અને ઉદ્યોગ વચ્ચે કરવામાં આવેલ સમજૂતી યાદીની જોગવાઈઓ અનુસાર, આ બંને (સહયોગી સંગઠન અને ઉદ્યોગ) તરફથી યુનિવર્સિટીને મળેલા નાણાં.

(૨) યુનિવર્સિટીનું તમામ ફંડ, નાણા સમિતિની ભલામણો ઉપરથી સંચાલક મંડળ નક્કી કરે તેવી બેંકમાં જમા કરાવવું જોઈશે અથવા તેવી રીતે તેનું રોકાણ કરવું જોઈશે.

(૩) યુનિવર્સિટીના ફંડનો ઉપયોગ, આ અધિનિયમથી અથવા તે હેઠળ પોતાની સત્તા વાપરવામાં અને તેના કાર્યો બજાવવામાં થયેલા ખર્ચ સહિત યુનિવર્સિટીના ખર્ચ માટે કરવો જોઈશે.

૪૨. (૧) યુનિવર્સિટીએ, યોગ્ય હિસાબો અને સંબંધિત બીજા રેકર્ડ નિભાવવા જોઈશે અને ઠરાવવામાં આવે તેવા નમૂનામાં અને તેવી રીતે આવક અને ખર્ચના હિસાબ તથા પાકા સરવૈયા સહિત હિસાબોનું વાર્ષિક પત્રક તૈયાર કરવું જોઈશે.

હિસાબો અને ઓડિટ.

(૨) યુનિવર્સિટીએ, ઠરાવવામાં આવે તેવા પોતાના નાણાકીય, હિસાબ અને ઓડિટના કાર્યોનો નિકાલ કરવા માટે, આંતરિક તપાસ અને સિલક (બાકી) મેળ તથા નિયંત્રણની યોગ્ય પદ્ધતિ અપનાવવી જોઈશે.

(૩) યુનિવર્સિટીના હિસાબોનું ઓડિટ, દર વર્ષે, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અધિનિયમ, ૧૯૪૮માં વ્યાખ્યા કર્યા પ્રમાણેના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ હોય તેવા ઓડિટર અથવા સંચાલક મંડળ દ્વારા નીમવામાં આવનાર ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટની પેઢી પાસે કરાવવું જોઈશે.

સન ૧૯૪૮નો ૩૮મો.

(૪) ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અથવા (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટની) નિમાયેલી પેઢી અથવા આ અર્થે અધિકૃત કરેલી બીજી કોઈ વ્યક્તિએ પ્રમાણિત કરેલા યુનિવર્સિટીના હિસાબો, તેની ઉપરના ઓડિટ અહેવાલ સાથે, સંચાલક મંડળ સમક્ષ મૂકવા જોઈશે અને સંચાલક મંડળ, તેના સંબંધમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી સૂચનાઓ યુનિવર્સિટીને આપી શકશે અને યુનિવર્સિટીએ તેવી સૂચનાઓનું પાલન કરવું જોઈશે.

(૫) આંતરિક ઓડિટર-એ, હિસાબોના તમામ ચોપડાનું સમવર્તી ઓડિટ સુનિશ્ચિત કરવા માટે, યુનિવર્સિટીના હિસાબોનું ઓડિટ કરવું જોઈશે અને આવા મુદતી આંતરિક અહેવાલ, પુનર્વિલોકન માટે સંચાલક મંડળ સમક્ષ મૂકવો જોઈશે.

૪૩. (૧) યુનિવર્સિટીએ, સંચાલક મંડળ નિર્દિષ્ટ કરે તેવી વિગતોનો સમાવેશ કરતો વાર્ષિક અહેવાલ, દરેક નાણાકીય વર્ષ માટે તૈયાર કરવો જોઈશે અને ઠરાવવામાં આવે તેવી તારીખે અથવા તે તારીખ પહેલાં સંચાલક મંડળ સમક્ષ રજૂ કરવો જોઈશે. સંચાલક મંડળ, આવા અહેવાલની વિચારણા કરશે અને તેના પર ઠરાવ પસાર કરી શકશે અને તેમ થયેથી, નાણા સમિતિએ, આવા ઠરાવ અનુસાર પગલું લેવું જોઈશે અને કોઈપણ પગલું લેવામાં ન આવે, તો કોઈપણ પગલું નહિ લેવા માટેના કારણો, સંચાલક મંડળને જણાવવા જોઈશે.

વાર્ષિક અહેવાલ રજૂ કરવા બાબત.

(૨) વાર્ષિક અહેવાલની નકલ, તેની પરના સંચાલક મંડળના ઠરાવ સાથે, રાજ્ય સરકારને મોકલવી જોઈશે.

૪૪. (૧) યુનિવર્સિટીએ, સંચાલક મંડળની મંજૂરીથી, પોતાના અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને બીજા કર્મચારીઓના લાભ માટે, ઠરાવવામાં આવે તેવી રીતે અને તેવી શરતોને અધીન રહીને, પોતે યોગ્ય ગણે તેવી પેન્શન, પ્રોવિડન્ટ ફંડ, વીમાની યોજનાઓ ઘડવી જોઈશે અને યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને બીજા કર્મચારીઓના લાભાર્થે મંડળો (એસોસિએશન), ફંડ, ટ્રસ્ટ, તબદીલી દસ્તાવેજ ઊભા કરવામાં અને ટેકો આપવામાં પણ સહાય કરવી જોઈશે.

પેન્શન અને પ્રોવિડન્ટ ફંડ તથા વીમો.

(૨) એવા કોઈ પ્રોવિડન્ટ ફંડની રચના એવી રીતે કરવામાં આવી હોય, ત્યારે પ્રોવિડન્ટ ફંડ અધિનિયમ, ૧૯૨૫-ની જોગવાઈ એવા ફંડને, જાણે કે તે સરકારી પ્રોવિડન્ટ ફંડ હોય તેમ લાગુ પડશે.

સન ૧૯૨૫-નો ૧૮મો.

૪૫. આ અધિનિયમ હેઠળ અથવા વિનિયમોથી રચાયેલા સંચાલક મંડળ અથવા યુનિવર્સિટીના કોઈ અધિકારીમંડળ અથવા કોઈ સમિતિના કોઈપણ કાર્ય અથવા કાર્યવાહીઓ અંગે, યુનિવર્સિટીના તેવા સંચાલક મંડળ, અધિકારીમંડળ અથવા તેની સમિતિમાં કોઈ જગા ખાલી હોવાને કારણે અથવા તેની રચનામાં ખામી હોવાના કારણમાત્રથી વાંધો ઉઠાવવામાં આવશે નહિ.

જગાઓ ખાલી હોવાના કારણે કાર્યો અને કાર્યવાહીઓ અમાન્ય દરે નહિ.

૪૬. તત્સમયે અમલમાં હોય તેવા રાજ્યના બીજા કોઈ કાયદામાં ગમે તે મજકૂર હોય તેમ છતાં, યુનિવર્સિટીને પદવીઓ, ડિપ્લોમા એનાયત કરવાની અને પ્રમાણપત્રો આપવાની તથા સંચાલક મંડળ મંજૂર કર્યા પ્રમાણેની માનદ પદવીઓ અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો તથા ઇલકાબો એનાયત કરવાની સત્તા રહેશે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા પદવીઓ, ડિપ્લોમા એનાયત કરવા અને પ્રમાણપત્રો આપવા બાબત.

પત્રકો અને માહિતી.	૪૭. યુનિવર્સિટીએ, રાજ્ય સરકાર, યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન અને સંબંધિત રાષ્ટ્રીય વૈધાનિક મંડળોને, તેમના દ્વારા વખતોવખત ફરમાવવામાં આવે તેવા અહેવાલો, પત્રકો, નિવેદનો, દસ્તાવેજો અને બીજી માહિતી મોકલવી જોઈશે.	
અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓ રાજ્ય સેવકો તરીકે ગણાશે.	૪૮. યુનિવર્સિટીના દરેક અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને બીજા કર્મચારીઓ, ભારતના ફોજદારી અધિનિયમની કલમ ૨૧ના અર્થ મુજબ રાજ્ય સેવક હોવાનું ગણાશે. સ્પષ્ટીકરણ.- આ કલમના હેતુ માટે, યુનિવર્સિટીએ નિર્દિષ્ટ મુદત માટે અથવા યુનિવર્સિટીના નિર્દિષ્ટ કામ માટે જેની નિમણૂક કરી હોય અથવા (તેણે) કરેલા કોઈ કામ માટે, યુનિવર્સિટી ફંડમાંથી વળતર ભથ્થાં અથવા ફી સ્વરૂપે કોઈ મહેનતાણું મેળવતી હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિ, આવી નિમણૂક અથવા આવા કામ સાથે સંકળાયેલી ફરજો અને કાર્યો બજાવતી હોય, ત્યારે યુનિવર્સિટીના અધિકારી અથવા કર્મચારી હોવાનું ગણાશે.	સન ૧૮૬૦નો ૪૫-મો.
યુનિવર્સિટીના સ્ટાફને બરતરફ કરવા, તેમને દૂર કરવા, પાયરી ઉતાર કરવા અને તેમની સેવા સમાપ્ત કરવા બાબત.	૪૯. (૧) યુનિવર્સિટીના કોઈપણ અધિકારી અથવા કર્મચારી અથવા અધ્યાપકીય, બિન- અધ્યાપકીય અને બીજા શૈક્ષણિક સ્ટાફના કોઈપણ સભ્યને, એવી કોઈ તપાસ કે જેમાં, તેને, તેની સામેના આરોપોની જાણ કરવામાં આવી હોય અને તે આરોપોના સંબંધમાં તેને સુનાવણીની વાજબી તક આપવામાં આવી હોય તે સિવાય, પદ પરથી બરતરફ અથવા દૂર કરવામાં આવશે નહિ અથવા તેનો પાયરી ઉતાર કરવામાં આવશે નહિ: પરંતુ આ કલમમાંનો કોઈપણ મજકૂર, એવી કોઈ વ્યક્તિને લાગુ પડશે નહિ, જેમની નિમણૂક સંપૂર્ણ રીતે ફક્ત કામચલાઉ ધોરણે જ કરવામાં આવી હોય. (૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ, પદ પરથી બરતરફ કરવા, દૂર કરવા અથવા પાયરી ઉતાર અથવા સેવાની સમાપ્તિના હુકમ સામેની અપીલ, કુલપતિને અથવા કુલપતિએ, આવો દંડ મંજૂર કર્યો હોય, ત્યારે આવા હુકમની જાણ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર, સંચાલક મંડળને કરવી જોઈશે અને કુલપતિ અથવા યથાપ્રસંગ, સંચાલક મંડળનો નિર્ણય આખરી રહેશે.	
આદેશો આપવાની રાજ્ય સરકારની સત્તા.	૫૦. રાજ્ય સરકારને, આ અધિનિયમ, વિનિયમો અને તત્સમયે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદાની જોગવાઈઓના પાલન માટે જરૂરી લાગે તેવા આદેશો વખતોવખત આપવાની સત્તા રહેશે અને યુનિવર્સિટીએ, એવા આદેશનું પાલન કરવું જોઈશે.	
વિનિયમો કરવાની સત્તા.	૫૧. (૧) આ અધિનિયમની જોગવાઈને અધીન રહીને, સંચાલક મંડળને, પોતાનામાં નિહિત થયેલી બીજી તમામ સત્તા ઉપરાંત, યુનિવર્સિટીના કામકાજના વહીવટ અને સંચાલન માટે જોગવાઈ કરવા વિનિયમો કરવાની સત્તા રહેશે. (૨) ખાસ કરીને અને પૂર્વવર્તી સત્તાની વ્યાપકતાને બાધ આવ્યા સિવાય, એવા વિનિયમોથી નીચેની તમામ અથવા નીચેના પૈકીની કોઈપણ બાબત માટે જોગવાઈ કરી શકાશે:- (૧) સંચાલક મંડળની પ્રથમ બેઠક સિવાય, યુનિવર્સિટીના અધિકારી મંડળોની બેઠકો બોલાવવા અને યોજવા બાબત તથા એવી બેઠકોના કોરમ અને તેમાં કામકાજના સંચાલન બાબત; (૨) કુલપતિએ, અધ્યક્ષ તરીકે વાપરવાની સત્તા અને કરવાના કાર્યો બાબત; (૩) યુનિવર્સિટીના અધિકારી મંડળો, મંડળો અને બીજી સમિતિઓની રચના, સત્તા અને ફરજો બાબત, આવા અધિકારી મંડળોના સભ્યપદ માટેની લાયકાતો અને ગેરલાયકાતો બાબત, સભ્યપદના હોદ્દાની મુદત, તેના સભ્યોની નિમણૂક અને તેમને દૂર કરવા બાબત તથા તેની સાથે સંકળાયેલી બીજી બાબતો; (૪) સંચાલક મંડળ અને આ અધિનિયમ હેઠળ અથવા વિનિયમોથી રચાયેલી કોઈ સમિતિએ અથવા બીજા મંડળ, તેના કામકાજના સંચાલનમાં, સત્તા વાપરવામાં અને તેના કાર્ય કરવામાં અનુસરવાની કાર્યરીતિ બાબત; (૫) અભ્યાસક્રમો શરૂ કરવામાં અને વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવામાં અનુસરવાની કાર્યરીતિ અને માપદંડો બાબત;	

- (૬) યુનિવર્સિટીમાં શિસ્તનું પાલન કરાવવા માટે અનુસરવાની કાર્યરીતિ બાબત;
- (૭) યુનિવર્સિટીની મિલકતોના સંચાલન બાબત;
- (૮) યુનિવર્સિટી દ્વારા એનાયત કરવામાં આવે અથવા આપવામાં આવે એવા ડિપ્લોમા, પદવી, પ્રમાણપત્રો અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો અને ઈલકાબો બાબત અને આવી કોઈપણ પદવીઓ, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્રો અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો અને બીજા ઈલકાબો પાછા ખેંચવા અથવા રદ કરવા અને તે માટેની જરૂરિયાત બાબત અને તે સહિત અનુસરવાની કાર્યરીતિ બાબત;
- (૯) પરીક્ષકોના હોદ્દાની મુદત અને નિમણૂક સહિત પરીક્ષાઓ યોજવા બાબત;
- (૧૦) યુનિવર્સિટીના નિયામકો, પ્રાધ્યાપકો, સહ-પ્રાધ્યાપકો, સહાયક પ્રાધ્યાપકો અથવા તેને સમકક્ષ શૈક્ષણિક પદનામો અથવા જગાઓ, અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓની જગાઓ ઊભી કરવા બાબત અને તે માટેની જરૂરી લાયકાતો સહિત એવી જગાઓ ઉપર વ્યક્તિઓની નિમણૂક કરવા બાબત;
- (૧૧) યુનિવર્સિટીએ પૂરા પાડેલા અભ્યાસક્રમો, તાલીમ, સવલતો અને સેવાઓ માટે પોતાને (યુનિવર્સિટીને) ચૂકવવાની ફી અને બીજા ચાર્જ બાબત;
- (૧૨) યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ, કર્મચારીઓ અને સ્ટાફના લાભ માટે વીમો, પ્રોવિડન્ટ ફંડ, પેન્શન તથા એવી બીજી યોજનાઓની રચના માટેની રીત અને શરતો બાબત;
- (૧૩) બીજી સંસ્થાઓ અથવા સંગઠનો સાથેના યુનિવર્સિટીના એસોસિએશન માટેની બોલીઓ અને શરતો બાબત;
- (૧૪) બજેટના અંદાજો તૈયાર કરવા અને હિસાબો જાળવવા બાબત;
- (૧૫) યુનિવર્સિટીએ અથવા યુનિવર્સિટી વતી કરેલા કરારો અથવા કબૂલાતોનો અમલ કરવાની પદ્ધતિ બાબત;
- (૧૬) યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ, કર્મચારીઓ અને સ્ટાફની નિમણૂક માટેના વર્ગીકરણ અને તેની કાર્યરીતિ બાબત;
- (૧૭) યુનિવર્સિટીના કુલપતિ, નિયામક અને બીજા અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને કર્મચારીઓની (સેવાની) બોલીઓ અને તેમની નિમણૂકોની મુદત, પગાર અને ભથ્થાં, કરાર આધારિત સેવાઓ, શિસ્તના નિયમો અને સેવાની બીજી શરતો બાબત;
- (૧૮) યુનિવર્સિટીના અધ્યાપકો, અધિકારીઓ, કર્મચારીઓની પ્રતિનિયુક્તિનું નિયમન કરતી બોલીઓ અને શરતો બાબત;
- (૧૯) યુનિવર્સિટીના કુલપતિ, નિયામક અને બીજા અધિકારીઓ, અધ્યાપકો તથા કર્મચારીઓની સત્તા અને ફરજો બાબત;
- (૨૦) અધ્યેતાવૃત્તિ, છાત્રવૃત્તિ, વૃત્તિકા (સ્ટાઈપેન્ડસ), ચંદ્રકો અને પારિતોષિકોનું નિયમન કરતી બોલીઓ અને શરતો બાબત;
- (૨૧) સંચાલક મંડળના હુકમો અને નિર્ણયોના પ્રમાણીકરણ બાબત;
- (૨૨) છાત્રાલયો અને યુનિવર્સિટીના અધ્યાપકો, અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓના નિવાસ અને તેમાં શિસ્તવિષયક નિયંત્રણ સહિતની તેને લગતી બાબત;
- (૨૩) યુનિવર્સિટીની જુદી જુદી સમિતિઓ, અધિકારીઓ, નિયામકો અને બીજા કર્મચારીઓ દ્વારા વાપરવાની સત્તા અને કરવાના કાર્યો બાબત; અને
- (૨૪) આ અધિનિયમથી ઠરાવવાની હોય અથવા ઠરાવવામાં આવે તેવી તમામ બીજી બાબતો.

૫૨. આ અધિનિયમ અથવા તે હેઠળ કરેલા કોઈ વિનિયમો અનુસાર શુદ્ધબુદ્ધિથી કરેલા અથવા કરવાનું અભિપ્રેત હોય તેવા કોઈ કાર્યના સંબંધમાં, યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટીના કુલપતિ, નિયામક, સંચાલક મંડળ અથવા અધિકારીમંડળો અથવા કર્મચારીઓ

ક્ષતિપૂર્તિ.

અથવા કોઈ વ્યક્તિ સામે કોઈપણ દાવો, ફોજદારી કામ અથવા બીજી કાનૂની કાર્યવાહી કરવામાં આવશે નહિ અને તેમની પાસેથી કોઈપણ વળતર માગવામાં આવશે નહિ.

મુશ્કેલીઓ દૂર કરવાની સત્તા.

૫૩. (૧) આ અધિનિયમની જોગવાઈઓનો અમલ કરવામાં કોઈ મુશ્કેલી ઊભી થાય, તો રાજ્ય સરકાર, રાજપત્રમાં હુકમ પ્રસિદ્ધ કરીને, મુશ્કેલીઓ દૂર કરવા માટે જરૂરી અથવા ઈષ્ટ જણાય તેવી, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ સાથે અસંગત ન હોય તેવી જોગવાઈઓ કરી શકશે:

પરંતુ આ અધિનિયમના આરંભની તારીખથી બે વર્ષ પૂરા થયા પછી, આ પેટા-કલમ (૧) હેઠળ એવો કોઈપણ હુકમ કરવામાં આવશે નહિ.

(૨) આ કલમ હેઠળ કરેલો દરેક હુકમ, તે કરવામાં આવે તે પછી, બનતી ત્વરાએ રાજ્ય વિધાનમંડળ સમક્ષ મૂકવો જોઈશે.

પ્રકરણ ૭

વચગાળાની જોગવાઈઓ

વચગાળાની જોગવાઈઓ
સન ૧૯૬૫નો
ગુજરાતનો ૪૦મો.

૫૪. આ અધિનિયમના આરંભે અને ત્યારથી, તમામ સંલગ્ન કોલેજો, માન્ય સંસ્થાઓ, મંજૂર કરવામાં આવેલ સંસ્થાઓ, જો હોય તો તે, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અધિનિયમ, ૧૯૬૫, તે હેઠળ કરેલા સ્ટેચ્યુટ, વટહુકમો વગેરેની જોગવાઈઓ હેઠળ તેમની સાથે સંકળાયેલા તમામ વિશેષાધિકારો ભોગવવાનું ચાલુ રાખશે.

આ અધિનિયમમાં ગમે તે મજકૂર હોય તેમ છતાં, કલમ ૧૩ હેઠળ વ્યાખ્યા કર્યા પ્રમાણે, છ મહિનાની મુદત માટે અથવા નિયમિત રીતે અધિકારીમંડળો રચવામાં આવે, બેમાંથી જે વહેલું હોય ત્યાં સુધી, યુનિવર્સિટીના કુલપતિ, યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળોની તમામ સત્તા ધરાવશે.

સન ૨૦૨૦નો
ગુજરાતનો
વટહુકમ ૧૨ મો.
સન ૧૯૬૫ નો
ગુજરાતનો ૪૦મો.

ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી વટહુકમ, ૨૦૨૦ હેઠળ કુલપતિની નિમણૂક કરવામાં આવે ત્યાં સુધી, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી, ૧૯૬૫ હેઠળ નીમવામાં આવેલા વિદ્યમાન કુલપતિએ, તેમની વિદ્યમાન નિમણૂકની મુદતની સમાપ્તિની તારીખ સુધી સેવા ચાલુ રાખવી જોઈશે.

તેમ છતાં, કુલપતિ દ્વારા સંચાલક મંડળની સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે, ત્યારે તે રાજ્ય સરકારની પૂર્વ-મંજૂરી લઈને કરવો જોઈશે.

પ્રકરણ ૮

રદ કરવા બાબત અને અપવાદ

રદ કરવા
બાબત
અને
અપવાદ.

૫૫. (૧) આ અધિનિયમના આરંભે અને ત્યારથી, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અધિનિયમ, ૧૯૬૫ રદ થયેલો ગણાશે.

સન ૧૯૬૫નો
ગુજરાતનો ૪૦મો
અધિનિયમ.

(૨) સદરહુ અધિનિયમ આવી રીતે રદ થવા છતાં, તે અધિનિયમથી અથવા હેઠળ (કરવામાં આવેલ કોઈ નિયમ અથવા હુકમ, બહાર પાડવામાં આવેલ જાહેરનામું અથવા કરવામાં આવેલ નિમણૂક સહિત) કરેલું કોઈપણ કાર્ય અથવા લીધેલું કોઈ પગલું, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ સાથે અસંગત ન હોય તેટલે સુધી, આ અધિનિયમથી અથવા તે હેઠળ કરેલું અથવા લીધેલું હોવાનું ગણાશે અને આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ કરેલા કોઈપણ કાર્ય અથવા લીધેલા કોઈ પગલાથી રદ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી અમલમાં હોવાનું ચાલુ રહેશે.

સન ૨૦૨૦નો
ગુજરાત વટહુકમ
ક્રમાંક ૧૨મો રદ
કરવા બાબત અને
અપવાદ.

૫૬. (૧) ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી વટહુકમ, ૨૦૨૦, આથી, રદ કરવામાં આવે છે.
(૨) આવી રીતે રદ થવા છતાં, સદરહુ વટહુકમ હેઠળ કરેલું કંઈપણ કૃત્ય અથવા લીધેલું કોઈ પગલું, આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલું અથવા લીધેલું હોવાનું ગણાશે.

સન
૨૦૨૦નો
ગુજરાત
વટહુકમ
ક્રમાંક
૧૨મો.

ઉદ્દેશો અને કારણો

તાજેતરના ભૂતકાળ દરમિયાન, સંસદ દ્વારા, આયુર્વેદમાં અધ્યાપન અને સંશોધન સંસ્થા અધિનિયમ, ૨૦૨૦ની કલમ ૨ હેઠળ, ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ટીચિંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન આયુર્વેદ, જામનગર; શ્રી ગુલાબકુંવરબા આયુર્વેદ મહાવિદ્યાલય, જામનગર અને ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ આયુર્વેદ ફાર્માસ્યુટિકલ સાયન્સિસ, જામનગર જેવી અગ્રેસરની આયુર્વેદ સંસ્થાઓમાંની ત્રણ સંસ્થાઓને રાષ્ટ્રીય મહત્વની સંસ્થાઓ તરીકે જાહેર થવાની ઘટનાનું ગુજરાત ગૌરવવંતુ સાક્ષી રહ્યું છે.

સંસદના આ અધિનિયમમાં સમાવિષ્ટ ઉપર જણાવેલ ઘોષણાથી પ્રેરિત અને પ્રોત્સાહિત થઈને, રાજ્ય સરકારે, અસંખ્ય જાણીતા અથવા અજાણ્યા ઋષિઓ સહિત અથર્વ-વેદ અને મહર્ષિ ચરક દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા આયુર્વેદનું પ્રાચીન જ્ઞાન આપતી સંસ્થાઓ અને કોલેજોમાં, સદરહુ સંસ્થાઓ અને કોલેજો, રાજ્ય તેમજ દેશના લોકોમાં જ્ઞાનનો ફેલાવો કરવામાં નવા શિખરો સર કરે તે હેતુથી, આયુર્વેદમાં શિક્ષણનું સ્તર ઊંચું લાવવા અને સંસ્થાઓ અને કોલેજોના વહીવટમાં વ્યાવસાયીકરણ લાવવાની કામગીરી હાથ ધરી છે.

આ હેતુ માટે એવું જરૂરી જણાયું છે કે વિદ્યમાન સંસ્થાઓ અને કોલેજોના શિક્ષણ અને વહીવટને વેગવંતો બનાવવાથી, ઔષધ આયુર્વેદ પદ્ધતિમાં ઊંડાણપૂર્વકના સંશોધન દ્વારા નવી શિક્ષણ પદ્ધતિઓ વિકસિત કરી શકાશે જેથી કરીને, એલોપથિક, હોમિયોપથિક ઔષધની પદ્ધતિઓની સાથે, આયુર્વેદ પદ્ધતિ એક સામાન્ય તબીબી પદ્ધતિ બની શકે.

રાજ્ય સરકારે, આથી, તદનુસાર નિર્ણય લીધો છે અને વિદ્યમાન ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અધિનિયમ, ૧૯૬૫ (સન ૧૯૬૫ નો ગુજરાતનો ૪૦મો) રદ કરવાનું અને કેટલીક વધુ સમય માગી લેતી પ્રક્રિયાઓ દૂર કરીને, નવી અસરકારક રૂપરેખામાં તેને ફરીથી અધિનિયમિત કરવાનું અને આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી અને કોલેજોના વહીવટની નવી પદ્ધતિનો તેમાં સમાવેશ કરવાનું પોતાને ઉચિત જણાયું છે.

કલમો અંગેની નીચેની નોંધો, વિધેયકની કેટલીક મહત્વની જોગવાઈઓ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવે છે:-

કલમ ૧.- આ કલમથી, અધિનિયમની ટૂંકી સંજ્ઞા અને આરંભ માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૨.- આ કલમથી, વિધેયકમાં વપરાયેલા અમુક શબ્દોની વ્યાખ્યા કરી છે.

કલમો ૩ થી ૫.- આ કલમોથી, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના અને સંસ્થાપન, તેના મુખ્ય મથકો અને ઉદ્દેશો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૬.- આ કલમથી, લિંગ, જાતિ, પંથ, જ્ઞાતિ, વર્ગ, જન્મસ્થળ, ધાર્મિક માન્યતા અથવા રાજકીય કે અન્ય મંતવ્ય વિના યુનિવર્સિટી બધા માટે ખુલ્લી રહેશે તે માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૭ અને ૮.- આ કલમોથી, યુનિવર્સિટીની સત્તા અને કાર્યો, હકૂમત માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૯ અને ૧૦.- આ કલમોથી, યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ માટેની અને કુલાધિપતિની તપાસણી અને તપાસ સંબંધી સત્તાની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૧૧ અને ૧૨.- આ કલમોથી, યુનિવર્સિટીના કુલપતિની નિમણૂક માટેની લાયકાત, સેવાની બીજી બોલીઓ અને શરતો અને તેમની સત્તા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૧૩ અને ૧૪.- આ કલમોથી, યુનિવર્સિટીના અધિકારી મંડળો અને અધિકારીઓ માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૧૫.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળની રચના માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૧૬.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળના અધ્યક્ષની સત્તા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૧૭ અને ૧૮.- આ કલમોથી, સંચાલક મંડળની સત્તા અને કાર્યો અને સભ્યોના હોદ્દાની મુદત અને સંચાલક મંડળના સભ્યોની ખાલી જગા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૧૯ અને ૨૦.- આ કલમોથી, એકેડેમિક કાઉન્સિલની રચના અને સત્તા અને કાર્યો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૨૧ અને ૨૨.- આ કલમોથી, અનુસ્નાતક અભ્યાસ અને સંશોધન સમિતિની રચના અને તેની સત્તા અને કાર્યો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૨૩ અને ૨૪.- આ કલમોથી, યુનિવર્સિટીની નાણા સમિતિની રચના અને તેની સત્તા અને કાર્યો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૨૫ થી ૨૭.- આ કલમોથી, અભ્યાસ બોર્ડ, રમતગમત અને વિદ્યાર્થી કલ્યાણના બોર્ડ અને અન્ય યુનિવર્સિટીની સંસ્થાઓની સત્તા અને કાર્યો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૨૮.- આ કલમથી, સમિતિઓ માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૨૯.- આ કલમથી, રજિસ્ટ્રારની નિમણૂક, સેવાની શરતો તથા સત્તા અને ફરજો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૩૦ થી ૩૪.- આ કલમોથી, કોલેજના યુનિવર્સિટી સાથેના જોડાણ, જોડાણના વિસ્તરણ, કોલેજોની તપાસણી અને (જોડાણ) પાછું ખેંચવા, જોડાણ પાછું ખેંચવા સામે અપીલ માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૩૫.- આ કલમથી, સંલગ્ન કોલેજની ગ્રાન્ટ(અનુદાન) અટકાવવાની અથવા ઘટાડવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૩૬.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીમાં અને યુનિવર્સિટીના મુખ્ય મથક સિવાયના સ્થળોએ અનુસ્નાતક શિક્ષણ અને સંશોધન માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૩૭.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓના નામ નોંધણી માટેની લાયકાતો માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમો ૩૮ અને ૩૯.- આ કલમોથી, સંચાલક મંડળ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવે તેવી પદવીઓ, ડિપ્લોમા અને માનદ્ પદવીઓ એનાયત કરવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૦.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના સભ્યપદેથી દૂર કરવા અને પદવી અથવા ડિપ્લોમા પાછા ખેંચી લેવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૧.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના ફંડ ઊભું કરવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૨.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના હિસાબો અને તેના ઓડિટ અને રાજ્ય સરકાર દ્વારા વર્ષમાં એકવાર ઓડિટ તૈયાર કરવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૩.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના વાર્ષિક અહેવાલ તૈયાર કરવા અને તેને સંચાલક મંડળને રજૂ કરવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૪.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળે મંજૂર કર્યા પ્રમાણે યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને બીજા કર્મચારીઓના લાભ માટે પેન્શન, પ્રોવિડન્ટ ફંડ, વીમા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૫.- આ કલમથી, જગાઓ ખાલી હોવાના કારણે કાર્યો અને કાર્યવાહીઓ અમાન્ય ઠરશે નહિ તે માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૬.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળે મંજૂર કર્યા પ્રમાણે યુનિવર્સિટી દ્વારા પદવીઓ, ડિપ્લોમા એનાયત કરવા અને પ્રમાણપત્રો આપવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૭.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીએ, રાજ્ય સરકાર, યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન અને સંબંધિત રાષ્ટ્રીય વૈધાનિક મંડળોને, તેમના દ્વારા વખતોવખત ફરમાવવામાં આવે તેવા અહેવાલો અને બીજી માહિતી મોકલવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૮.- આ કલમથી, અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને કર્મચારીઓ રાજ્ય સેવકો ગણાવા જોઈશે તેવી જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૪૯.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના સ્ટાફને બરતરફ કરવા, તેમને દૂર કરવા, પાયરી ઉતાર કરવા અને તેમની સેવા સમાપ્ત કરવા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૫૦.- આ કલમથી, અધિનિયમની જોગવાઈઓના અનુપાલન માટે આદેશો આપવાની રાજ્ય સરકારની સત્તા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૫૧.- આ કલમથી, યુનિવર્સિટીના કામકાજના વહીવટ અને સંચાલન માટે વિનિયમો કરવાની સંચાલક મંડળને સત્તા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૫૨.- આ કલમથી, શુદ્ધબુદ્ધિપૂર્વક કરેલા પગલાંની સામાન્ય ક્ષતિપૂર્તિ માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૫૩.- આ કલમથી, આ અધિનિયમના આરંભના બે વર્ષની મુદતની અંદર અધિનિયમની જોગવાઈઓનો અમલ કરવામાં મુશ્કેલી ઊભી થાય તે દૂર કરવાની રાજ્ય સરકારની સત્તા માટેની જોગવાઈ કરી છે.

કલમ ૫૪.- આ કલમથી, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી, ૧૯૬૫-ના સંબંધમાં વચગાળાની જોગવાઈઓ માટેની જોગવાઈ કરી છે.

નીતિન પટેલ,

નાણાકીય યાદી

ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટીનો વિદ્યમાન કર્મચારીવર્ગ, આ અધિનિયમના ઉદ્દેશ પાર પાડવા માટે કામગીરી કરશે. આથી, આના લીધે રાજ્યની તિજોરી પર કોઈ નાણાકીય બોજો પડશે નહિ. તેથી, વિધેયકને અધિનિયમિત કરવામાં આવે અને તેને અમલમાં લાવવામાં આવે તો, તેનાથી (આ વિધેયકથી) રાજ્યના એકત્રિત ફંડમાંથી કોઈ વધારાનો ખર્ચ થશે નહિ.

નીતિન પટેલ,

ધારાકીય સત્તા સોંપવાની યાદી

આ વિધેયક, નીચેની બાબતના સંબંધમાં, ધારાકીય સત્તાની સોંપણી માટેની જોગવાઈ કરે છે:-

કલમ ૨.- (૧) આ કલમની પેટા-કલમ (૫)થી, સંચાલક મંડળને, આયુર્વેદના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગત હોય તેવા અદ્યતન વિકાસો સહિતની હોય અથવા ન હોય તેવી અષ્ટાંગ આયુર્વેદિક ઔષધ પદ્ધતિ અને નિસર્ગોપચાર પદ્ધતિ સિવાયની આયુર્વેદિક ઔષધ પદ્ધતિ વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૨) આ કલમની પેટા-કલમ (૨૮)થી, સંચાલક મંડળને, જે રીતે સંલગ્ન કોલેજોમાંનું કેન્દ્ર અનુસ્નાતક શિક્ષણ આપવા માટે યુનિવર્સિટી દ્વારા અનુસ્નાતક કેન્દ્ર તરીકે માન્ય કરવામાં આવશે તે રીત, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૭.- (૧) આ કલમની પેટા-કલમ (૪)થી, સંચાલક મંડળને, વિનિયમો દ્વારા અભ્યાસક્રમો અને પાઠ્યક્રમો ઠરાવવા અને શિક્ષણપ્રથા અને શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિઓમાં પરિવર્તનશીલતા માટે જોગવાઈ કરવાની સત્તા મળે છે.

(૨) આ કલમની પેટા-કલમ (૫)થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીએ જે રીતે પરીક્ષા યોજવી જોઈશે અને પદવીઓ, ડિપ્લોમા અને યુનિવર્સિટી નક્કી કરે તેવી શરતોને અધીન રહીને, પ્રમાણપત્રો અને વ્યક્તિઓને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો અથવા ઇલકાબો આપવા જોઈશે અને આવી કોઈ પદવીઓ, ડિપ્લોમા, પ્રમાણપત્રો અથવા બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો અથવા ઇલકાબો પાછા ખેંચવા અથવા રદ કરવા જોઈશે તે રીત વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૩) આ કલમની પેટા-કલમ (૬)થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીએ જે રીતે માનદ પદવી અથવા બીજા વિશિષ્ટમાનો એનાયત કરવા જોઈશે તે રીત વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૪) આ કલમની પેટા-કલમ (૧૮)થી, સંચાલક મંડળને, ફી અને તેવા બીજા ખર્ચ નક્કી કરવા, માગવા અને લેવા અથવા વસૂલ કરવા માટેની વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૫) આ કલમની પેટા-કલમ (૨૬)થી, સંચાલક મંડળને, જે રીતે યુનિવર્સિટીએ આપેલા અભ્યાસક્રમો માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવો જોઈશે તે રીત, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૬) આ કલમની પેટા-કલમ (૨૮)થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓમાં શિસ્તનું નિયમન કરવા અને તેનું પાલન કરાવવા સંબંધી શિસ્તવિષયક પગલાં વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૭) આ કલમની પેટા-કલમ (૨૮)થી, સંચાલક મંડળને પ્રોફેસરશીપ, એસોશિએટ પ્રોફેસરશીપ/રીડરશીપ, આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસરશીપ/લેક્ચરરશીપ, અવૈતનિક પ્રોફેસરશીપ, માનદ પ્રોફેસરશીપ, સંલગ્ન પ્રોફેસરશીપ અને બીજી કોઈ અધ્યાપકીય, શૈક્ષણિક અથવા સંશોધનને લગતી જગાઓ માટે નિમણૂક કરવાની વ્યક્તિઓ માટેની લાયકાતો ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૮) આ કલમની પેટા-કલમ (૩૨)થી, સંચાલક મંડળને સંલગ્ન કોલેજો, સંસ્થાઓ, મંજૂર કરેલ અથવા માન્યતા પ્રાપ્ત સંસ્થાઓના સંચાલન માટે આચારસંહિતા ઠરાવવાની સત્તા વિનિયમોથી મળે છે.

કલમ ૮.- આ કલમની પેટા-કલમ (૨)થી, રાજ્ય સરકારને, રાજપત્રમાં જાહેરનામાથી, પોતે નક્કી કરે તેવી બોલીઓ અને શરતોએ આયુર્વેદ અને સંલગ્ન વિષયોની કોઈ સરકારી કોલેજોને યુનિવર્સિટીમાં તબદીલ કરવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૧૩.- આ કલમની પેટા-કલમ (૭)થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીના બીજા મંડળો અને સંસ્થાઓને યુનિવર્સિટીના અધિકારી મંડળો તરીકે વિનિયમોથી જાહેર કરવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૧૪.- આ કલમની પેટા-કલમ (૫) થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીની સેવામાં હોય તેવા બીજા અધિકારીઓને યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ તરીકે વિનિયમોથી જાહેર કરવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૨૫.- (૧) આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, યુનિવર્સિટીને, દરેક વિષય અથવા વિષયોના સમૂહ માટે અભ્યાસબોર્ડ, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૨) આ કલમની પેટા-કલમ (૨) થી, યુનિવર્સિટીને, અભ્યાસ- બોર્ડની રચના, સત્તા અને ફરજો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૨૬.- (૧) આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, સંચાલક મંડળને, રમત-ગમત અને વિદ્યાર્થી કલ્યાણ બોર્ડ સિવાયના બોર્ડ સ્થાપવા વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૨) આ કલમની પેટા-કલમ (૨) થી, સંચાલક મંડળને, આ કલમની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ સ્થાપવામાં આવેલી સમિતિઓની રચના, સત્તા અને ફરજો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમો ૨૭.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીના અધિકારીમંડળો તરીકે વિનિયમો દ્વારા જાહેર કરવામાં આવે તેવી બીજી સંસ્થાઓની રચના, સત્તા અને ફરજો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમો ૨૮.- આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીએ જે રીતે અને જે બોલીઓ તથા શરતોને અધીન રહીને, રજિસ્ટ્રારની નિમણૂક કરવી જોઈશે તે રીત અને બોલીઓ તથા શરતો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૩૦.- આ કલમની પેટા-કલમ (૨) થી, સંચાલક મંડળને, જોડાણ માટે અરજી કરવા માટે જે નમૂનામાં ફી અને વિગતો સાથે, કોલેજ અથવા સંસ્થાએ જે રીતે ધોરણો અને માપદંડો પરિપૂર્ણ કરવા જોઈશે તે નમૂનો અને તે રીત, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૩૬.- (૧) આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીએ અથવા તેવી સંલગ્ન કોલેજો અથવા સંસ્થાઓએ જે વિષયોમાં અનુસ્નાતક પ્રશિક્ષણ, અધ્યાપન, સંશોધન અને તાલીમ હાથ ધરવી જોઈશે તે વિષયો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૨) આ કલમની પેટા-કલમ (૨) થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટી જે બોલીઓ અને શરતોને અધીન રહીને યુનિવર્સિટીના મુખ્ય મથક સિવાયના સ્થળોનો નિભાવ કરી શકશે તે બોલીઓ અને શરતો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૩૭.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થી તરીકે નામ નોંધણી કરાવવા માટે વિદ્યાર્થીઓએ જે લાયકાતો ધરાવવી જોઈશે, તે લાયકાતો વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૩૮.- આ કલમથી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટી પદવીઓ, ડિપ્લોમા અને બીજા શૈક્ષણિક વિશિષ્ટમાનો શરૂ કરી શકશે અને એનાયત કરી શકશે, તે વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૪૦.- આ કલમની પેટા-કલમ (૨) થી, સંચાલક મંડળને, તે કલમ હેઠળ પગલું લેતા પહેલા જે રીતે સંબંધિત વ્યક્તિને પોતાના બચાવમાં સુનાવણી કરવાની તક આપવામાં આવશે તે રીત, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૪૨.- (૧) આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, સંચાલક મંડળને, જે નમૂનામાં અને જે રીતે યોગ્ય હિસાબો અને સંબંધિત બીજા રેકર્ડ નિભાવવા જોઈશે અને આવક અને ખર્ચ ખાતું તથા પાકા સરવૈયા સહિત હિસાબોનું વાર્ષિક પત્રક તૈયાર કરવું જોઈશે તે નમૂનો અને તે રીત, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૨) આ કલમની પેટા-કલમ (૨) થી, સંચાલક મંડળને, તેની નાણાકીય, હિસાબ અને ઓડિટના કાર્યોનો નિકાલ કરવામાં આંતરિક તપાસ અને સિલક (બાકી) મેળ તથા નિયંત્રણની યોગ્ય પદ્ધતિ અપનાવવા માટે વિનિયમો કરવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૪૩.- આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, સંચાલક મંડળને, યુનિવર્સિટીએ જે તારીખે અથવા જે તારીખ પહેલાં યુનિવર્સિટીનો વાર્ષિક અહેવાલ તૈયાર કરવો જોઈશે અને સંચાલક મંડળ સમક્ષ રજૂ કરવો જોઈશે તે તારીખ, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૪૪.- આ કલમની પેટા-કલમ (૧) થી, સંચાલક મંડળને, જે રીત અને જે શરતોને અધીન રહીને, વીમા, પેન્શન, પ્રોવિડન્ટ ફંડ વગેરે જેવી બાબતોમાં યુનિવર્સિટીએ પોતાના અધિકારીઓ, અધ્યાપકો અને બીજા કર્મચારીઓના લાભ માટે જોગવાઈઓ કરવી જોઈશે તે રીત અને શરતો, વિનિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૫૩.- આ કલમથી, રાજ્ય સરકારને, રાજપત્રમાં હુકમ પ્રસિદ્ધ કરીને, આ અધિનિયમના આરંભથી બે વર્ષની મુદતની અંદર ઊભી થતી મુશ્કેલીઓ દૂર કરવાની સત્તા મળે છે.

ઉપર્યુક્ત ધારાકીય સત્તાની સોંપણી આવશ્યક અને સામાન્ય પ્રકારની છે.

તારીખ: ૧૯મી માર્ચ, ૨૦૨૧.

નીતિન પટેલ,

ગાંધીનગર,
તારીખ: ૨૦મી માર્ચ, ૨૦૨૧.

કે.એમ.લાલા,
ગુજરાત સરકારના સચિવ,
વૈધાનિક અને સંસદીય બાબતોનો વિભાગ.

